

JAARVERSLAG 2017

INHOUDSOPGAVE

Terugblik op 2017	4
Verslag Raad van Toezicht.....	6
Strategie	8
1. Missie	8
2. Visie	8
3. Strategische thema's	9
4. Resultaten	10
5. Risicobeheersing	14
Besteding aan de doelstelling	16
1. Wetenschappelijk onderzoek	16
2. Voorlichting en preventie	24
3. Toegankelijkheid	33
Fondsenwerving	38
Bestuur en governance.....	46
Zicht op 2018	50
Financiën	51
Verkorte jaarrekening	64
Controleverklaring accountant.....	67
Beschermvrouwe en Comité van aanbeveling	69
Colofon	70

TERUGBLIK OP 2017

MEER DAN MOOI

Tachtig procent van de informatie die mensen opnemen, komt binnen via de ogen. Daarom is het niet vreemd dat de wereld visueel is ingesteld. Het maakt het wel knap lastig als je zicht wegvalt. Welke obstakels je dan tegenkomt, heb ik dit jaar zelf ervaren.

Op 21 juni, de langste dag van het jaar, deed ik mee aan de Oogfonds-actie Blind voor 1 dag. Ik zag acht uur niets. Een intensieve en bovenal bijzondere ervaring. Ik werd geraakt door de mensen waarmee ik die dag kennismaakte en die ook meededen aan de actie. Samen haalden we bovendien een mooi bedrag op voor wetenschappelijk onderzoek.

Het Oogfonds gelooft in samenwerking. Dankzij de betrokkenheid van vele andere organisaties, konden we een aantal projecten nóg beter neerzetten. Zo kregen voor het eerst alle finalisten van de RAAK Stimuleringsprijs een prijs toegekend. En lanceerden we het project MIJN geZICHT met spraakmakende foto's van Murk Schaafsma en indrukwekkende portretten van twintig mensen met een visuele beperking.

Steeds meer bedrijven weten ons te vinden. Daar zijn we heel blij mee, omdat we hiermee nog meer aandacht voor ogen krijgen. We kwamen ook letterlijk in beweging voor goed zicht. In september liepen we de Dam tot Damloop, in oktober de Running Blind jubileumloop. De opbrengst van beide lopen kwam ten goede aan wetenschappelijk onderzoek en voorlichting.

Ook dit jaar kregen veelbelovende onderzoeksprojecten naar maculadegeneratie, glaucoom en andere oogandoeningen, subsidie. De toekenningen liepen via Uitzicht, een samenwerkingsverband van verschillende fondsen die subsidie toekennen aan wetenschappelijk oogonderzoek.

De tegenvallende inkomsten uit de nalatenschappen zorgden ervoor dat het Oogfonds

in 2017 een aantal plannen bijstelde. De inkomsten van de VriendenLoterij stegen in 2017 wederom. Dit jaar mede omdat het Oogfonds is uitgekozen mee te doen aan het project CMC. In de dramaserie Centraal Medisch Centrum (CMC) staat in elke aflevering één aandoening centraal. Begin 2018 wordt de aflevering over netvliesloslating uitgezonden.

Dit jaarverslag doet uitgebreid verslag van onze activiteiten en de behaalde resultaten in 2017. Onze donateurs, onze partners en de VriendenLoterij maken het werk van het Oogfonds mogelijk en zorgen dat wij verder kunnen bouwen aan onze doelen: minder blindheid en slechtziendheid en een betere wereld voor mensen met een visuele beperking. Hartelijke dank! Uw betrokkenheid maakt voor mij werken voor het Oogfonds bijzonder mooi. Door u behalen we resultaten, die voelbaar zijn.

*mr. drs. Edith Mulder,
directeur Oogfonds*

Jan van Zanen, burgemeester van Utrecht, in comité van aanbeveling

In 2017 is Jan van Zanen, burgemeester van Utrecht, toegetreden tot het comité van aanbeveling van het Oogfonds. Tevens opende hij samen met schrijver en Oogfonds-ambassadeur Ronald Giphart de eerste editie van de actiedag Blind voor 1 dag.

Giphart en vrienden

Schrijver Ronald Giphart is als ambassadeur zeer betrokken bij het Oogfonds. Hoe groot de impact van een oogziekte is, ervoer hij toen zijn vader op 62-jarige leeftijd maculadegeneratie kreeg.

In 2017 riep hij zijn schrijversvrienden op om de actie Blind voor 1 dag af te sluiten met een voorleesavond in het donker. Met medewerking van Bart Chabot, Vincent Bijlo, Tjitske Jansen, Ingmar Heytze, Jerry Goossens, Bert Natter, Sara van Gennip en Bert Wagendorp werd dit een groot succes.

Goedgekeurd

In 2017 vond de eerste jaarlijkse toetsing plaats van de nieuwe CBF-erkenningsregeling die in 2016 is geïntroduceerd. Het Oogfonds heeft deze jaarlijkse toetsing met succes doorlopen. Het Oogfonds heeft ook de ANBI-status.

Nadere informatie

Informatie over medische zaken, de projecten van het Oogfonds, onze organisatie én onze samenwerkingspartners vindt u op onze website: www.oogfonds.nl. Heeft u vragen, opmerkingen of ideeën? Wij horen ze graag.

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Nederlandse samenleving vergrijst, het aantal mensen met diabetes neemt toe en we zien dat kinderen meer achter een beeldscherm zitten en minder buiten spelen. Het gevolg is dat het aantal mensen met oogandoeningen de komende jaren enorm zal gaan stijgen. Een verontrustende ontwikkeling. Aandacht voor het belang van goed zicht is hard nodig. In 2017 heeft het Oogfonds daarom spraakmakende acties gelanceerd met steun van onze onmisbare donateurs en in samenspraak met partners. Tegen deze achtergrond ziet de raad van toezicht erop toe dat het Oogfonds effectief haar doelen realiseert.

Jaarcyclus

In 2017 zijn vijf vergaderingen uitgeschreven: vier reguliere vergaderingen en een strategiebespreking. De eerste reguliere vergadering was telefonisch en daardoor beknopt van aard. De directeur maakte deel uit van de vergaderingen. Tijdens de reguliere vergaderingen kwamen vaste onderwerpen aan de orde, zoals de prestaties van de organisatie inclusief de financiële resultaten, de positionering van het Oogfonds en de samenwerking met andere organisaties. Verder is aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- De goedkeuring van het jaarverslag 2016 en de jaarrekening 2016;
- de goedkeuring van het jaarplan en de begroting van 2018;
- *good governance*;
- speciale projecten, zoals 'Vooruitzicht': de oriëntatie van de oogpatiëntenverenigingen en het Oogfonds om nauwer te gaan samenwerken met als doel de positie van oogpatiënten verder te verstevigen.

Strategische koers

Tijdens de strategiebijeenkomst vond de evaluatie van de strategische koers plaats en is gesproken over de koers 2018-2020. De koers 2018-2020 is op hoofdlijnen vastgesteld, maar nog niet volledig uitgeschreven, omdat in 2017 met partners, zoals de oogpatiëntenverenigingen en het MaculaFonds, gesproken is over het vormen van strategische samenwerkingsverbanden. Deze nieuwe verbanden zijn van invloed op de koers van het Oogfonds. Daarnaast laten we begin 2018 een onderzoek

uitvoeren in samenspraak met een zakelijke partner, waaruit belangrijke kengetallen komen die een goede basis vormen voor het formuleren van beleidsdoelstellingen. Tevens hebben de raad van toezicht en directie tijdens de strategiebijeenkomst vastgesteld dat over het financiële beleid nadere gedachtenvorming nodig is. De vastgestelde hoofdlijnen van de strategie 2018-2020 zijn vooralsnog toegevoegd aan de strategische koers 2014-2017. In de tweede helft van 2018 wordt de koers 2018- 2020 verder bepaald.

Risicobeheersing

Eén van de maatregelen in het kader van risicobeheersing is het spreiden van de inkomensbronnen. Dit past ook bij de constatering dat het geefgedrag in Nederland verandert. In dat licht ontwikkelt het Oogfonds verschillende nieuwe activiteiten die de raad van toezicht nauwgezet monitort.

Samenstelling raad van toezicht

Het Oogfonds heeft een duidelijke scheiding tussen besturen en toezichthouden. De herziene statuten waar het Oogfonds sinds augustus 2015 mee werkt, bieden ruimte voor het benoemen van een oogarts die ook thuis is in wetenschappelijk onderzoek. Het doet ons genoegen dat op 1 juli 2017 prof. dr. Gre Luyten is toegetreden tot de raad van toezicht. In het dagelijks leven is Gre Luyten opleider en hoofd van de afdeling Oogheelkunde van het Leids Universitair Medisch Centrum. Daarnaast is de raad van toezicht in gesprek gegaan met een kandidaat die Ronald Korpershoek gaat opvolgen binnen de raad van

toezicht. Naar het zich laat aanzien, kan de vacature in de eerste helft van 2018 worden ingevuld. In 2017 is voorzitter Dina Aleman herbenoemd.

Audit commissie

De raad van toezicht heeft een audit commissie. Deze commissie is onder verantwoordelijkheid van de raad, belast met het houden van toezicht op de financiële gang van zaken binnen de stichting en met de toetsing en de werking van de administratieve organisatie en de interne organisatie. Lid van de raad van toezicht Jacques Spiegels is voorzitter van de audit commissie, Ronald Korpershoek lid.

De leden van de audit commissie hebben minimaal één keer per jaar overleg met de accountant. In 2017 heeft de raad van toezicht goedkeuring verleend aan het besluit van de directeur op zoek te gaan naar een nieuwe accountant. De nieuwe accountant heeft in november 2017 een interim controle uitgevoerd en begin 2018 het voorliggende jaarverslag en de jaarrekening 2017 gecontroleerd.

Reglementen

De taken en verantwoordelijkheden van de raad van toezicht zijn vastgelegd in een reglement. Samen met de statuten, het reglement van de auditcommissie en het directiereglement geven deze inhoud aan het toezicht en het samenspel met de directie. In 2017 heeft de raad van toezicht het eigen handelen geëvalueerd bij de gesprekken over de invulling van de vacature binnen de raad van toezicht en bij de besprekingen over opvolging en herbenoeming van de leden.

Samenwerking

Het Oogfonds werkt met steeds meer organisaties samen om haar doelen te bereiken, hetgeen de raad van toezicht zeer verheugt. In 2017 heeft de samenwerking met het bedrijfsleven verder gestalte gekregen. Een mooie ontwikkeling die leidt tot nieuwe mogelijkheden en inzichten. Toetsing vooraf en tijdens dergelijke trajecten is een belangrijk aandachtspunt voor de raad van toezicht.

Dank

In 2017 is veel werk verzet en zijn mooie resultaten behaald. Hiervoor bedanken wij de directeur, de medewerkers en de vrijwilligers van het Oogfonds. Onze donateurs en samenwerkingspartners bedanken wij voor hun betrokkenheid en het in het Oogfonds gestelde vertrouwen. Daardoor kunnen we in Nederland ogen openen.

*Namens de raad van toezicht van het Oogfonds,
mr. Dina Aleman MBA*

STRATEGIE

1. MISSIE

Het Nederlandse Oogfonds maakt zich sterk voor een betere toekomst voor mensen met een oogaandoening of mensen met een verhoogde kans daarop. Onze droom is oogaandoeningen en vermijdbare blindheid en slechthooftheid te voorkomen en te bestrijden. Ook willen we een beter perspectief voor blinden en slechthoofden door volwaardige participatie en integratie in de samenleving te bewerkstelligen. Daarom subsidieert het Oogfonds wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijke projecten in Nederland en is het fonds pleitbezorger en voorlichter. Om de missie te realiseren, werft het Oogfonds fondsen en werken we samen met partners in het veld.

2. VISIE

Slechthooftheid en blindheid kan iedereen treffen en steeds meer Nederlanders krijgen ermee te maken. Op dit moment zijn er in Nederland naar schatting meer dan 350.000 blinden en slechthoofden. De impact van blindheid en slechthooftheid is enorm. Op de eerste plaats op het leven van de blinde of slechthoofde zelf, maar ook op diens omgeving én op de samenleving.

Als we niets doen, zal het aantal blinden en slechthoofden enorm toenemen. Dat komt met name door de dubbele vergrijzing - steeds meer mensen worden steeds ouder - en door de toename van het aantal mensen met diabetes. Diabetes is een van de grootste veroorzakers van blindheid in Europa. Bijna iedereen met diabetes gaat slechter zien. Hoe langer je diabetes hebt, hoe groter het risico. Na 20 jaar is de kans op oogproblemen 85% voor mensen met diabetes type 2 en zelfs 95% voor mensen met diabetes type 1.

De toename van het aantal blinden en slechthoofden in de Nederlandse samenleving is een zorgelijke en veelal onnodige ontwikkeling; in maar liefst 70% van de gevallen kan het worden voorkomen. Het Oogfonds wil vermijdbare blindheid en slechthooftheid zo snel mogelijk tot nul reduceren. Dat kan, door wetenschappelijk onderzoek, preventie en voorlichting!

Beperkt zicht en blindheid veranderen het persoonlijke leven drastisch en brengen vele beperkingen met zich mee in een samenleving die steeds visueel is ingesteld. Blinden en slechthoofden ondervinden hindernissen bij alle dagelijkse bezigheden en moeten hun weg vinden in een wereld die weinig rekening houdt met hun beperking. Openbare voorzieningen, producten en diensten zijn voor hen vaak slecht toegankelijk. Het Oogfonds maakt zich sterk voor een beter toegankelijke samenleving voor mensen met een visuele beperking en wil dat zij een duidelijke stem en inbreng krijgen in de diverse maatschappelijke ontwikkelingen.

Kernwaarden

Deze waarden verwoorden ons morele kompas:

- Het Oogfonds is eerlijk
- Het Oogfonds durft
- Het Oogfonds verbindt

3. STRATEGISCHE THEMA'S 2014-2017

Sinds 2014 vaart het Oogfonds een nieuwe strategische koers. Hierin zijn vier thema's benoemd:

1. Het voorkomen en verminderen van blindheid en slechtziendheid in Nederland.
2. Het vergroten van de maatschappelijke toegankelijkheid voor blinden en slechtzienden.
3. Het bundelen van krachten om doelen te realiseren.
4. Het verder professionaliseren van de organisatie.

De drie pijlers van onze doelbestedingen zijn:

1. Wetenschappelijk onderzoek;
2. voorlichting en preventie;
3. maatschappelijke toegankelijkheid.

Wetenschappelijk onderzoek

Wetenschappelijk onderzoek naar oorzaken, symptomen en behandelmethoden van oogaandoeningen vervult een sleutelrol in de strijd tegen slechtziendheid en blindheid. Vroegtijdige ontdekking van een oogziekte of -aandoening kan ernstige slechtziendheid en blindheid in 70% van de gevallen afremmen of voorkomen. Juist daarom wil het Oogfonds (samen met anderen) zoveel mogelijk geld en middelen beschikbaar stellen om wetenschappelijk onderzoek te bevorderen.

Er is al veel bekend over de meest voorkomende oogziekten, zoals maculadegeneratie, glaucoom, staar en retina pigmentosa. Toch blijven er nog veel vragen onbeantwoord over het ontstaan van oogaandoeningen. Wetenschappelijk onderzoek kan leiden tot meer inzicht in het ontstaan en behandelen van oogaandoeningen en tot nieuwe en verbeterde behandelmethoden. Het Oogfonds blijft belangrijk onderzoek financieren met behulp van geworven gelden. Samen met de oogheelkundige afdelingen van de Nederlandse ziekenhuizen proberen we slechtziendheid en blindheid goed op te sporen en mogelijkheden te faciliteren om deze zo goed mogelijk te behandelen.

Uitzicht

Uitzicht is het samenwerkingsverband van meerdere fondsen die subsidies verstrekken voor wetenschappelijk onderzoek op het terrein van slechtziendheid en blindheid. Dit samenwerkingsverband voorkomt dat subsidieaanvragers bij meerdere fondsen tegelijk aanvragen moeten indienen. Bovendien wordt de kwaliteit van de onderzoeken waaraan subsidie wordt toegekend, extra getoetst.

Het Oogfonds heeft in 2017 via Uitzicht onderzoek gefinancierd op het vlak van de meest voorkomende oogziekten, zoals glaucoom en maculadegeneratie en diabetische retinopathie. Een overzicht van de onderzoeken die het Oogfonds in 2017 heeft gefinancierd, staat in het volgende hoofdstuk.

Voorlichting en preventie

Het Oogfonds wil de kennis over oogaandoeningen en het herkennen van symptomen bij het algemene publiek vergroten. Het doel hiervan is onnodige slechtziendheid en blindheid te beperken of voorkomen door vroegtijdige behandeling. Door middel van campagnes geeft het Oogfonds informatie en voorlichting over de signalen van de meest voorkomende oogaandoeningen en over een leefstijl die slechtziendheid en blindheid kan voorkomen. Ook bevat onze website veel informatie hierover.

Voorlichting is een belangrijk instrument in preventie. Wanneer mensen weten welk risico zij lopen bij bepaalde klachten en wat er aan gedaan kan worden, kan vermijdbare blindheid verder worden teruggedrongen.

Maatschappelijke toegankelijkheid

Het Oogfonds wil dat bij het inrichten van de samenleving meer rekening wordt gehouden met de belangen van mensen met een visuele beperking. Beleidsmakers en ontwikkelaars moeten op de hoogte zijn van de belemmeringen die slechtzienden en blinden ervaren bij het gebruiken van producten en diensten. Dit geldt voor veel maatschappelijke voorzieningen, zoals het openbaar vervoer en openbare ruimten. Daarnaast is onbelemmerde toegang tot informatie cruciaal voor actieve en volwaardige deelname aan de maatschappij.

Het Oogfonds ondersteunt organisaties en activiteiten die gericht zijn op het verbeteren van de toegankelijkheid van de samenleving.

4. RESULTATEN

Hieronder zijn de vier strategische thema's beknopt samengevat. Daarna vindt u per thema een kort overzicht van de belangrijkste resultaten van 2017.

1. Het voorkomen en verminderen van blindheid en slechtziendheid

Om blindheid en slechtziendheid te verminderen en te voorkomen is kennis nodig. Kennis zorgt voor vooruitgang. Daarom zet het Oogfonds in op wetenschappelijk onderzoek, voorlichting en preventie.

Wat wil het Oogfonds?

- Het Oogfonds wil werken met een onderzoeksagenda. Bij het opstellen van de agenda laten we ons adviseren door wetenschappers, patiënten en onze donateurs.
- Het Oogfonds vertaalt door wetenschappelijk onderzoek opgedane kennis naar patiënten en publiek.
- Het Oogfonds vraagt door middel van campagnes aandacht voor het belang om ogen te beschermen tegen risicofactoren.
- Het Oogfonds wil zorgen voor kwalitatief goede voorlichting over ogen en oogaandoeningen, zodat mensen goed geïnformeerd zijn, waardoor zij weten wanneer actie nodig is en waardoor zij keuzes kunnen maken.
- Het Oogfonds verbindt initiatieven om impactvol wetenschappelijk onderzoek te kunnen financieren en goede voorlichting te kunnen geven.

Enkele resultaten in 2017:

- Het door het Oogfonds gefinancierde project Hoog op de agenda, waarbij de oogpatiëntenverenigingen de eerder vastgestelde onderzoeksthema's vanuit patiëntperspectief verder uitwerkten, heeft geleid tot een quick scan van de literatuur over de associatie tussen voeding, leefstijl en oogaandoeningen. We verwachten de resultaten van deze scan in 2018.

- Samen met de meeste (vermogens-)fondsen die in Nederland actief zijn op oogheelkundig gebied, participeren we in Uitzicht. Daarbinnen werken we nauw samen met het MaculaFonds en het Glaucoomfonds. In gezamenlijkheid selecteren we impactvolle, wetenschappelijke onderzoeksprojecten. Ook geven we informatie over deze onderzoeken aan de donateurs van de drie fondsen.
- Samen met het Diabetes Fonds financieren we een vierjarig onderzoek naar diabetische retinopathie.
- In het tijdschrift Oogcontact, dat in het verslagjaar drie keer verscheen, en de mailings aan de donateurs besteedden we aandacht aan de onderzoeken die het Oogfonds financiert. Daarnaast hebben we een website waarop informatie staat over de wetenschappelijke onderzoeken die we financieren. In 2017 is op onze website de voorlichting over oogaandoeningen wederom aanzienlijk uitgebreid. In 2017 bezochten 1.700.000 mensen de website oogfonds.nl. In 2016 werd de website meer dan een 500.000 keer bezocht.
- Het Oogfonds heeft folders over oogaandoeningen. In 2017 werden er 12.000 aangevraagd. In 2016 waren dat er 3.000.
- Het Oogfonds is hoofdfinancier van de Ooglijn. De medewerkers van de Ooglijn krijgen steeds meer vragen over medische onderwerpen. De Ooglijn is in 2017 5.000 keer geraadpleegd, in 2016 was dat 3.500 keer.
- In campagnes vroegen we aandacht voor bescherming van de ogen. We voerden onder andere een vuurwerkcampagne, een zonnebrilcampagne en de campagne Buitenspelen moet, het doet je ogen goed. De laatste campagne heeft eind 2017 veel media-aandacht gekregen, waaronder in het NOS journaal en het RTL 4 journaal.
- Het Opblaasbare Oog dat in augustus 2016 is gelanceerd, bezocht in 2017 negen ziekenhuizen en twee beurzen. De tentoonstelling MIJN geZICHT werd in september 2017 onthuld en bezocht in 2017 vijf ziekenhuizen, de 50PlusBeurs en het Oogcongres.
- 600 mensen bezochten het tweede Oogcongres dat we samen met de oogpatiëntenverenigingen organiseerden. Het congres scoorde een 8,1.

2. Het vergroten van de maatschappelijke toegankelijkheid voor blinden en slechtzienden

De samenleving is visueel ingesteld. Dat maakt het voor mensen met een visuele beperking vaak moeilijk(er) om te participeren in de maatschappij. Het Oogfonds zet zich in om de maatschappelijke toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking te vergroten. Dit doet het Oogfonds door innovaties te stimuleren, projecten van derden te financieren en bewustwordingsprojecten op te zetten en te ondersteunen.

Wat wil het Oogfonds?

- Samen met mensen met een visuele beperking, kiest het Oogfonds thema's voor de ontwikkeling van producten en diensten die de maatschappelijke toegankelijkheid voor deze groep vergroten. Ook spant het Oogfonds zich in om mensen met een visuele beperking in contact te brengen met (nieuwe) producten en diensten.
- Het Oogfonds financiert projecten die de maatschappelijke toegankelijkheid van mensen met een visuele beperking vergroten.
- Met innovatieve en spraakmakende campagnes en communicatiemiddelen wil het Oogfonds het algemeen publiek laten ervaren wat leven met een visuele beperking inhoudt. Op die manier proberen we begrip te kweken voor de positie van mensen die blind of slechtziend zijn in Nederland.
- Het Oogfonds verbindt waar mogelijk initiatieven en zoekt samenwerking met partners.

Enkele resultaten in 2017:

- Bij de in 2016 geïntroduceerde RAAK Stimuleringsprijs sloten in 2017 verschillende zogenoemde blindenfondszen zich aan, waardoor we het prijzengeld aanzienlijk konden uitbreiden. Veertien musea stuurden een plan in (2016: 13) , waarvan er drie werden geselecteerd door de jury. Er werden 4.000 publieksstemmen uitgebracht. Museum Boijmans van Beuningen won met 39% van de publieksstemmen de eerste prijs.
- Het Oogfonds financiert meerdere projecten die de maatschappelijke toegankelijkheid vergroten, zoals Running Blind. Running Blind heeft inmiddels elf sportgroepen verspreid over heel Nederland (2016: 9).
- Bij het MuZIEum hebben 1.676 mensen de Expeditie Ribbelroute gedaan (in 2016: 1.441). Ook heeft het Oogfonds het project Krijg jij het inzicht? gefinancierd. Dit nieuwe programma geeft de bezoeker van MuZIEum meer kennis over hulpmiddelen die de wereld voor mensen met een visuele beperking toegankelijker maken. In 2017 heeft het MuZIEum een nieuwe locatie betrokken, waar het Oogfonds de nieuwe donkerbelevingen en andere voorlichtingsactiviteiten heeft gefinancierd.

3. Bundeling van krachten om doelen te bereiken

Om doelen te realiseren, is het bundelen van krachten in het oogheelkundig veld essentieel. Wij geloven dat één plus één drie is. En willen we op termijn doelen blijven realiseren, dan is de groei van het Oogfonds noodzakelijk.

Wat wil het Oogfonds?

- Het Oogfonds zoekt bewust de samenwerking met partners. Het gaat om samenwerking die verder gaat dan afstemming. We richten ons op samenwerking met partners binnen het oogheelkundig veld en met bedrijven en particulieren.
- Het fondsenwervende programma van het Oogfonds, dat van oudsher vooral gericht is op donateurs en deelnemers van de VriendenLoterij, groeit verder uit tot een programma met verschillende pijlers.
- Wat betreft inkomsten streeft het Oogfonds naar een gemiddelde groei van 10% per jaar.
- Een aantal fondsenwervende activiteiten zet het Oogfonds geoormerkt in, bijvoorbeeld voor wetenschappelijk onderzoek.

Enkele resultaten in 2017:

- Het Oogfonds werkt nauw samen met het MaculaFonds en het Glaucoomfonds. In 2017 hebben we voor het eerst alle donateursmailingen van het MaculaFonds verzorgd en hebben we gesprekken gevoerd over het samengaan van de organisaties. Dit krijgt naar waarschijnlijkheid in 2018 haar beslag.
- In 2017 is de samenwerking met de patiëntenverenigingen verder verstevigd. Het project Vooruitzicht is gestart. Daarin onderzoeken de verschillende organisaties hoe de samenwerking kan bijdragen aan het verstevigen van de positie van oogpatiënten in Nederland.
- Ook zijn nieuwe stappen gezet in de samenwerking met het bedrijfsleven. Zo kon het Oogcongres deels worden gefinancierd door bijdragen vanuit het bedrijfsleven. Daarnaast liepen medewerkers van zelfstandige optiekzaken en medewerkers van optiekketen Pearle mee met de Dam tot Damloop.
- De Oogfonds-actie Blind voor 1 dag is gelanceerd en leverde, naast aandacht voor de maatschappelijke positie van mensen met een visuele beperking, geld op voor wetenschappelijk oogonderzoek.

- Uit de jaarrekening van 2017 blijkt dat de inkomsten uit nalatenschappen zijn achtergebleven. De in 2014 voorziene inkomstenstijging is in 2017 niet begroot.
- In 2017 heeft een aantal geoordeelde acties plaatsgevonden, zoals de diners in het donker van de Frank Peeters Foundation. De opbrengst van deze actie komt ten goede aan het onderzoek naar moleculaire therapie voor erfelijke netvliesdegeneratie.

4. Het verder professionaliseren van de organisatie

Het Oogfonds zet zich door middel van particulier verworven gelden in voor mensen met een visuele beperking, oogpatiënten en het Nederlands publiek. Het Oogfonds gaat zorgvuldig om met de aan haar toevertrouwde middelen en legt verantwoording af over keuzes, aanpak en resultaten naar alle betrokkenen. Verdere professionalisering van de organisatie is van groot belang om de ambities waar te kunnen maken. Uitgangspunt hierbij is dat mensen en middelen zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet.

Wat wil het Oogfonds?

- Het Oogfonds wil een nieuw bestuursmodel met een raad van toezicht invoeren (gerealiseerd in 2015) en andere expertise inschakelen om nieuwe activiteiten effectief en efficiënt uit te voeren.
- Het Oogfonds voert nieuwe activiteiten naast de reeds bestaande activiteiten uit. Dit om flexibel in te kunnen spelen op ontwikkelingen en daarnaast voldoende tijd, kennis en aandacht te blijven besteden aan onze exploitatie.
- Het Oogfonds blijft gecommitteerd aan alle geldende richtlijnen voor goede doelenorganisaties.
- Voor projecten werkt het Oogfonds met projectplannen met daarin de te bereiken resultaten, een risicoanalyse op projectniveau, een planning en de bijbehorende begroting.
- Van projecten, waarvoor het Oogfonds geoordeeld werkt, leggen we verantwoording af over de projectresultaten, ook specifiek naar betrokkenen.

Enkele resultaten in 2017:

- Het Oogfonds heeft de ANBI-status. In 2017 vond de jaarlijkse evaluatie van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)-plaats die leidde tot verlenging van de erkenning.
- Voor grote projecten zijn projectplannen opgesteld en uitgevoerd, zoals de implementatie van Blind voor 1 dag, MIJN geZICHT en de RAAK Stimuleringsprijs.
- De projectresultaten van bijvoorbeeld het Oogcongres en MIJN geZICHT zijn specifiek verantwoord in een projectverslag naar de bedrijven en de fondsen die bijdroegen aan de realisatie.

5. RISICOBEBEERSING

Het Oogfonds heeft bij het opstellen van haar strategische koers de grootste risico's geïdentificeerd. Daarna is gekeken naar de kans dat een risico zich voordoet en de ingeschatte impact daarvan. Bij de hoogst scorende risico's zijn beheersmaatregelen beschreven en waar nodig direct genomen.

Zo zijn nieuwe fondsenwervende technieken ingezet, is de procuratieregeling in het verslagjaar aangepast en zijn de gemaakte afspraken tussen de raad van toezicht en directie vastgelegd. Risico's en de beheersing daarvan zijn regelmatig onderwerp van gesprek tijdens de vergaderingen van de raad van toezicht en met de medewerkers. Het benoemen van risico's maakt ook standaard onderdeel uit van onze projectplannen.

1. Strategische keuzes

Een gezondheidsfonds maakt continu keuzes. Een verkeerde strategische keuze kan leiden tot minder betrokkenheid van de achterban: donateurs, mensen met een visuele beperking, patiënten en onderzoekers.

Beheersmaatregelen

- We betrekken belanghebbenden bij het opstellen van onze plannen en ook bij het selecteren van grote projecten;
- we roepen waar nodig externe deskundigheid in;
- we monitoren en toetsen de gevolgen van de gemaakte keuzes en stellen bij waar dat wenselijk of noodzakelijk is;
- we zoeken de samenwerking met partners in het veld en proberen keuzes op elkaar af te stemmen.

2. Bekostiging

Wanneer het Oogfonds onvoldoende financiële middelen aantrekt, kunnen we minder uitgeven aan wetenschappelijk onderzoek, voorlichting en preventie en maatschappelijke projecten. Dit betekent dat we onze doelen niet kunnen realiseren. Ook draagt onvoldoende spreiding van inkomstenbronnen bij aan het bekostigingsrisico.

Beheersmaatregelen

- We brengen differentie aan in onze fondsenwervingstechnieken;
- we informeren ons over nieuwe ontwikkelingen;
- we voeren pilots uit om fondsenwervende activiteiten en methoden te testen;
- we analyseren continu de kosten en baten;
- we voeren nieuwe activiteiten uit naast de bestaande activiteiten. Zo kunnen we inspelen op ontwikkelingen en voldoende tijd, kennis en aandacht blijven besteden aan de exploitatie.

3. Omvang van de organisatie

Het Oogfonds is een kleine organisatie. Dat maakt de organisatie kwetsbaar. Omdat we zo veel mogelijk van onze inkomsten willen besteden aan onze doelen, opereren we *'lean and mean'*. Dat wil zeggen: we halen alleen de kerncompetenties in huis.

Beheersmaatregelen

- We hebben de kernkwaliteiten in huis en huren andere deskundigheden in;
- we werken met vervangingsafspraken en een procuratieregeling;
- we leggen cruciale procesbeschrijvingen vast, actualiseren deze en breiden ze waar nodig uit;
- we hebben een goede verzuimverzekering, zodat bij uitval op korte termijn externe expertise of een vervanger kan worden ingeschakeld;
- we begeven ons in een netwerk van specialisten, hebben veel banden met andere gezondheidsfondsen en zijn lid van de brancheorganisatie Goede Doelen Nederland.

4. Vermogensbeheer

Donateurs vertrouwen hun geld toe aan het Oogfonds en verwachten uiteraard dat het Oogfonds hiermee zorgvuldig omgaat. Om mogelijke risico's op het gebied van vermogensbeheer te spreiden, hanteert het Oogfonds een aantal beheersmaatregelen.

Beheersmaatregelen

- We houden voor schulden op korte en middellange termijn saldi aan op de bankrekening en op de spaarrekening;
- we hebben een deel van het vermogen in beheer gegeven bij een professioneel vermogensbeheerder. Het beleid is gericht op een maximaal mogelijk rendement bij aanvaardbare risico's. Daarom is gekozen voor een conservatief beleggingsbeleid. Slechts een beperkt deel wordt belegd in zakelijke waarden. Hiervoor wordt een bandbreedte gehanteerd tussen de 10 en 50%;
- de vermogensbeheerder informeert ons periodiek over ontwikkelingen en direct wanneer zich specifieke zaken voordoen. Op basis van evaluaties wordt het beleid waar nodig aangescherpt;
- we hebben een duurzame beleggingsportefeuille. We beleggen alleen in bedrijven die hun verantwoordelijkheid nemen op het gebied van economische, sociale en omgevingsduurzaamheid. De tabaksindustrie is volledig uitgesloten.

5. Reputatie van een samenwerkingspartner

Het Oogfonds zoekt bewust de samenwerking, omdat wij van mening zijn dat op deze wijze sneller en doelmatiger grotere stappen te maken zijn om doelen te realiseren. Als een samenwerkingspartner in opspraak raakt, kan dat negatieve gevolgen hebben voor het Oogfonds. Omdat wij subsidies verstrekken aan andere stichtingen en organisaties, zijn wij sterk afhankelijk van de resultaten van de organisaties aan wie we de subsidies verstrekken.

Beheersmaatregelen

- We subsidiëren niet alleen projecten, maar voeren deze steeds vaker zelf uit (in samenwerking met partners);
- we selecteren de te subsidiëren projecten zorgvuldig;
- we kennen subsidie toe onder voorwaarden en monitoren de projecten actief. Bij grote projecten vinden tussentijdse evaluaties plaats;
- we leggen bij een samenwerkingsproject afspraken vast, waaronder afspraken over de communicatie;
- we werken met een gedragscode 'Samenwerking met bedrijven';
- we volgen het nieuws en zorgen indien nodig voor een reactie;
- we hebben de directeur en de communicatiemedewerkers getraind in woordvoering.

BESTEDINGEN AAN DE DOELSTELLING

1. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Nederland heeft vooraanstaande wetenschappers op het gebied van oogproblemen. Die werken hard aan het vinden van oorzaken en oplossingen voor oogaandoeningen en aan verbeterde behandelmethoden. Investeren in wetenschappelijk onderzoek is belangrijker dan ooit. Het aantal mensen met een visuele beperking neemt toe.

Wetenschappelijke onderzoeksubsidies toegekend in 2017

Minder screenings voor kinderen met kans op retinoblastoom

VUmc - Prof. dr. Annette Moll

Retinoblastoom is een zeldzame, kwaadaardige oogtumor op het netvlies die enkel voorkomt bij jonge kinderen tot vijf jaar. De behandeling is erg ingrijpend en kan bestaan uit chemotherapie, bestraling, bevriezing, lasertherapie en enucleatie (het oog verwijderen). Kinderen waarvan een ouder, broer of zus retinoblastoom heeft gehad, hebben een verhoogd risico een retinoblastoom te ontwikkelen. Op dit moment worden al deze kinderen tot hun vierde levensjaar regelmatig gescreend. Dat heeft twee nadelen:

1. Screenings vinden doorgaans plaats onder narcose en narcose bij zeer jonge kinderen kan schadelijk zijn;
2. de vele screenings zijn stressvol voor de kinderen en hun ouders.

Met DNA-onderzoek, waarvoor internationaal wordt samengewerkt met instituten over de hele wereld, willen onderzoekers van het VUmc bepalen welke kinderen genetisch een hoog risico lopen en welke een laag risico. Op deze manier hoeft een deel van de kinderen voortaan minder gescreend te worden. Zo wordt gezorgd voor optimale diagnostiek en behandeling, minder schade én minder stress.

“Als oogarts help ik al 25 jaar kinderen met oogkanker. Zowel zij als hun ouders krijgen zoveel voor de kiezen. Ik heb dan ook veel respect voor hun veerkracht. De vele screenings – soms wel eens in de twee weken – zijn erg confronterend voor deze gezinnen. Zullen we er samen voor zorgen dat dit voor ieder van hen optimaal gebeurt?”

Prof. dr. Annette Moll

De beste behandeling voor serosa

LUMC - Prof. dr. Camiel Boon

Centrale sereuze chorioretinopathie (serosa) is één van de meest voorkomende vormen van maculadegeneratie. Door gebrek aan behandelmogelijkheden leidt deze vochtophoping onder het netvlies vaak tot beschadiging van de macula. Het gevolg: duizenden patiënten raken blijvend visueel beperkt. Onderzoekers van het Leids Universitair Medisch Centrum doen daarom baanbrekend onderzoek naar deze mysterieuze oogziekte. De studie is uniek. Hoewel er een grote behoefte is aan een behandelrichtlijn voor serosa is een vergelijkbare studie wereldwijd nog nóóit eerder uitgevoerd. Daarnaast wordt samengewerkt met verschillende Nederlandse academische centra.

DNA en de biologische vingerafdruk van kinderen met uveitis

UMC Utrecht - Prof. dr. Joke de Boer

In Nederland lijden zo'n 5.000 kinderen aan uveitis, oftewel oogontsteking. Eén op de drie krijgt te maken met permanent verlies van zicht. Helaas is vaak niet duidelijk welke therapie goed zal werken. Daardoor worden de kinderen vaak onnodig behandeld met zware medicatie waarvan ze ernstige bijwerkingen krijgen. Door de vertraging in het vinden van een effectieve therapie, kan een deel van het zicht onherstelbaar verloren gaan. Om onnodige bijwerkingen te voorkomen en de juiste behandeling op tijd te starten, is het van groot belang om van tevoren te kunnen voorspellen welk kind op welke behandeling reageert. Onderzoekers van het Universitair Medisch Centrum Utrecht willen daarom op basis van de biologische 'vingerafdruk' van kinderen een bloedtest ontwikkelen die kan voorspellen of een behandeling effectief zal zijn of niet. Dit heeft veel voordelen:

1. Kinderen wordt een lang traject (maanden tot jaren) van uitproberen van medicijnen bespaard;
 2. vroege, effectieve behandeling vermindert visusbedreigende complicaties;
 3. het onnodig behandelen van kinderen met zware medicijnen en daarbij horende potentiële bijwerkingen worden voorkomen.
-

I-move perimeter: een innovatieve meetmethode van het gezichtsveld bij kinderen

Erasmus MC - Dr. ir. Johan Pel | financiering in samenwerking met Glaucoomfonds

Tijdens een gezichtsveldmeting geven patiënten zelf aan wanneer ze een lichtpuntje zien. Deze manier is echter onbruikbaar bij peuters en kinderen met een aandachtstoornis of een ontwikkelingsachterstand. Dat er momenteel geen objectieve meetmethode is voor deze kinderen, is een groot gemis. Oogartsen moeten soms belangrijke beslissingen nemen op basis van een globaal gemeten gezichtsveld, bijvoorbeeld of het oog van een kind geopereerd moet worden of niet. Het is cruciaal dat deze keuze goed overwogen gebeurt. Daarom werkt een team van het Erasmus MC aan het ontwikkelen van een innovatieve methode die is gebaseerd op oogbewegingen.

“Hoe kwetsbaar ‘zien’ is, blijkt wel bij kinderen met een aangeboren afwijking, zoals glaucoom. Om zoveel mogelijk van hun zicht te redden, is het cruciaal dat hun gezichtsveld heel nauwkeurig kan worden bepaald. Helaas moeten oogartsen zich op dit gebied nog erg behelpen. Daarom werk ik samen met mijn team hard aan het ontwikkelen van een kindvriendelijke, snelle én betrouwbare methode, gebaseerd op ‘televisie kijken’. Door oogbewegingen vast te leggen, kunnen we zelfs bij de jongste kinderen heel precies het gezichtsveld bepalen.”

Dr. ir. Johan Pel

Meerwaarde van PS-OCT bij glaucoom en maculadegeneratie

VUmc - Dr. Frank Verbraak

Recent is op de Vrije Universiteit een nieuwe en veelbelovende techniek ontwikkeld: Polariserende Gevoelige-OCT (PS-OCT). Aanvullend op de reeds gebruikte OCT-scan, maakt deze meettechniek het mogelijk om veranderingen in polarisatie nauwkeurig in kaart te brengen. De toegevoegde waarde van de PS-OCT is met name interessant bij aandoeningen waarbij polariserende eigenschappen veranderen, zoals bij de zenuwvezellaag bij glaucoom, of nieuw ontstaan, zoals bij littekenweefsel bij leeftijdsgebonden maculadegeneratie. Voordat de techniek breed kan worden ingezet, moeten we deze uitgebreid testen. Onderzoekers van het VUmc gaan daarom de ogen van patiënten met glaucoom en maculadegeneratie scannen. Dit gebeurt na hun reguliere bezoek aan de oogarts. Zo kunnen we de nieuwe metingen vergelijken met de standaardmetingen, zoals de standaard OCT, gezichtsveldonderzoek en visusmeting.

Wat is de invloed van mobiele telefoons op bijziendheid?

Erasmus MC - Prof. dr. Caroline Klaver

In de afgelopen 30 jaar is het aantal bijziende jongeren in Europa verdubbeld. Een groot probleem, want kinderen met een hoge brilsterkte hebben later een sterk verhoogde kans om ernstig slechtziend of blind te worden door een oogziekte. Uit eerder onderzoek blijkt dat lang dichtbij kijken het risico op bijziendheid sterk verhoogt en dat veel buiten zijn bijziendheid juist afremt. Eén zeer belangrijke vraag is nog niet beantwoord: Draagt het toegenomen gebruik van mobiele telefoons en andere digitale schermen extra bij aan de bijziendheidsepidemie?

Smartphones en tablets hebben de afgelopen tien jaar een enorme vlucht genomen. Nagenoeg alle kinderen krijgen voor ze elf jaar oud zijn hun eerste smartphone. Rond de tien á twaalf jaar kijken ze gemiddeld zes uur per dag op een scherm. Op de middelbare school neemt dit zelfs toe tot negen uur. In de tussentijd blijft het aantal bijziende kinderen stijgen. Meer kennis is

nodig om deze stille epidemie een halt toe te roepen. Met de resultaten van dit onderzoek van het Erasmus MC in Rotterdam kunnen we binnen drie jaar een advies ontwikkelen over gezond gebruik van smartphones om bijziendheid af te remmen.

“Als we niets doen, wordt bijziendheid de grootste oorzaak van ernstige slechtziendheid en blindheid in Nederland. Met mijn onderzoeksgroep zet ik mij in om de oorzaken van bijziendheid te achterhalen en aanknopingspunten te vinden voor therapie en preventie.

Prof. dr. Caroline Klaver

Hoge resolutie MRI-scans van de oogzenuw voor de behandeling van glaucoom

LUMC - Dr. Jan-Willem Beenakker

Verhoogde oogdruk is verantwoordelijk voor de helft van alle glaucoom. Voor glaucoompatiënten met een normale oogdruk is de oorzaak van het verlies van het zicht echter meestal onduidelijk. Daardoor bestaat er voor deze groep mensen momenteel geen effectieve behandeling. Optische technieken, zoals OCT, kunnen wel de zenuwvezellaag van glaucoompatiënten in beeld brengen, maar niet de rest van het visuele systeem, zoals de oogzenuw, waar mogelijk de oorzaak van het gezichtsverlies ligt.

MRI kan deze structuren wel afbeelden. Zo kan bij glaucoompatiënten met een normale oogdruk wél de onderliggende oorzaak van hun klachten worden achterhaald. In de afgelopen jaren hebben onderzoekers speciale MRI-scans ontwikkeld voor de diagnose van oogheelkundige aandoeningen met een drie- tot vijfmaal hogere resolutie dan een gewone MRI-scan. Het vermoeden is dat deze nieuwe MRI-technieken kleine afwijkingen aan de oogzenuw in kaart kunnen brengen. Met deze pilotstudie willen de onderzoekers van het Leids Universitair Medisch Centrum bepalen of hoge resolutie MRI-scans nieuwe informatie geven voor de behandeling van patiënten met afwijkingen in het gezichtsveld, in het bijzonder voor glaucoom.

Genetische factoren bij netvliesloslating

Radboudumc - Prof. dr. Anneke den Hollander

Eén op de driehonderd mensen krijgt een netvliesloslating. In Nederland komt dat neer op 60.000 mensen die tijdens hun leven netvliesloslating ontwikkelen. Risicofactoren zijn hoge bijziendheid, trauma, het ontbreken van de ooglens, een eerdere oogoperatie (zoals een staaroperatie) en toenemende leeftijd. Ook familiegeschiedenis geeft een verhoogd risico. Een derde van de patiënten ontwikkelt netvliesloslating in beide ogen. Dit suggereert dat netvliesloslating sterk genetisch bepaald is.

De genetische varianten die tot nu toe gevonden zijn, verklaren slechts een klein deel van het genetisch risico. Het doel van dit onderzoek is om te bepalen welke genetische factoren bijdragen aan het ontstaan van netvliesloslating. De onderzoekers richten zich met name op mensen met een genetische aanleg: patiënten met een familiegeschiedenis van netvliesloslating, patiënten die op jonge leeftijd (jonger dan twintig jaar) netvliesloslating hebben ontwikkeld en patiënten met een grote scheur.

Quick scan literatuur: associatie voeding, leefstijl en oogaandoeningen

VUMC - Dr. Ruth van Nispen

Het is nog niet bekend in hoeverre er gedegen onderzoek is gedaan naar de associatie tussen voeding, voedingssupplementen of leefstijl bij oogaandoeningen. Een quick scan van de literatuur kan inzicht geven in de haalbaarheid van een gericht en afgebakend literatuuronderzoek rond het thema voeding en leefstijl in relatie tot visuele beperkingen of oogaandoeningen. Doelstelling van de quick scan is een globale inschatting te maken van de kwaliteit (onderzoeksdiseins) en inhoud (voeding, supplementen, leefstijl, visuele beperkingen, oogaandoeningen) van de literatuur, en vervolgens het hoofdthema vast te stellen voor een systematische review.

UITGELICHT:

Moleculaire therapie voor erfelijke netvliesdegeneratie

Radboudumc - Dr. Rob Collin

Erfelijke netvliesdegeneratie leidt tot ernstige slechtziendheid en regelmatig zelfs tot volledige blindheid. Tot voor kort werd erfelijke netvliesdegeneratie als onbehandelbaar beschouwd. Door technologische ontwikkelingen op het gebied van gen- en stamceltherapie lijkt het echter mogelijk dat in de nabije toekomst behandelingen op de markt komen die tot verbetering van het zicht leiden of in ieder geval de ziekte kunnen remmen of zelfs stoppen.

Er zijn echter nog de nodige obstakels. Stamceltherapie staat nog aan het begin van een lange weg en een aantal genen komt niet in aanmerking voor klassieke gentherapie. Daarnaast moet deze vorm van therapie voor ieder gen apart ontwikkeld worden; een tijdrovend en kostbaar proces. Onderzoekers van het Radboud UMC gaan testen of een mogelijk medicijn tegen een bepaald soort genetische fout zou kunnen werken voor de behandeling van erfelijke netvliesafwijkingen. Daarbij gaan zij gebruikmaken van gekweekte cellen die afkomstig zijn van patiënten.

Een ander aspect is de noodzaak om goed inzicht te hebben in het verloop van de ziekte bij iedere individuele patiënt. Daarbij is het belangrijk om te weten welke klinische onderzoeken het meest geschikt zijn om dit natuurlijke verloop in kaart te brengen. Voor patiënten met mutaties in gen A kunnen dit andere testen zijn dan voor patiënten met mutaties in gen B. Daarom zullen in samenwerking met het LUMC, de klinische gegevens van grote groepen patiënten met mutaties in hetzelfde gen, op een vergelijkbare manier worden bestudeerd. Zo wordt het verloop goed in kaart gebracht en kunnen toekomstige medicijnonderzoeken optimaal worden ingericht.

LOPENDE ONDERZOEKEN

waaraan het Oogfonds voor 2017 subsidie heeft toegekend

Onderzoek	Arts	Ziekenhuis
Omvormen van stamcellen naar gezonde RPE-cellen	Bergen	AMC
Risicoprofielen voor AMD in Europa	Klaver	Erasmus MC
Vaatgroei aanpakken	Schlingemann	AMC
Zoeken naar aanknopingspunten voor de behandeling van diabetische retinopathie	Dik	Erasmus MC
Corneatransplantatie door DMEK – beter dan DSAEK?	Nuijts/ Van den Biggelaar	Maastricht UMC+
Identificatie van kinderen in Nederland met retinale dystrofie voor toekomstige genspecifieke behandelingen	Van den Born	R.O.I.
Identificatie biomarkers voor de diagnose van diabetische macula oedeem	Schlingemann	AMC
Nieuwe meetmethode om het gezichtsveld te beoordelen met een geavanceerde MRI-scan	Fracasso	Universiteit Utrecht
Meettechniek hersendruk verfijnen	Jansonius	UMC Groningen
Ontwikkeling nieuwe splice-modulatie therapieën voor erfelijke netvliesdegeneratie	Garanto	Radboudumc
Voedingssupplementen of dieetrichtlijnen voor bij leeftijdsgebonden maculadegeneratie?	Klaver	Erasmus MC

Is het 'Game over' voor de afplakbehandeling?	Loudon	Erasmus MC
Behandeling op maat voor iedere patient met leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD)	Den Hollander	Radboudumc
Optogenetica: een nieuwe techniek om herstel van functie van het blinde netvlies bij RP-patiënten te onderzoeken	Kamermans	Nederlands Herseninstituut
Ontwikkeling van een nieuwe methode voor hoornvliestransplantatie	Nuijts	Maastricht UMC+
Bijziendheid in Nederland, risicoprofielen en preventie	Klaver	Erasmus MC
Techniekverbetering om doorsnedes van het netvlies beter zichtbaar te maken	Vermeer	R.O.I.
Een nieuwe kijk op diabetische retinopathie – De Maastricht Studie	Stehouwer/Schouten	Maastricht UMC+

AFGERONDE PROJECTEN IN 2017

Onderzoek	Arts	Ziekenhuis
Glaucoomstudie	Jansonius	UMC Groningen
Snellere opsporingsmethode naar leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD)	Sánchez	Radboudumc
Genetische oorzaak van visusstoornissen bij meervoudig gehandicapte kinderen	Boonstra	Stichting Bartiméus

2. VOORLICHTING EN PREVENTIE

Schade aan ogen is meestal onherstelbaar. Daarom geven we via persberichten, beurzen, nieuwsbrieven, brochures en onze website voorlichting over het voorkomen en tijdig herkennen van verschillende oogandoeningen.

Het jaar in cijfers

- **1.700.000** mensen bezochten onze informatieve website;
- **12.000** gratis folders werden aangevraagd;
- **600** bezoekers lieten zich informeren tijdens het tweede Nationale Oogcongres;
- **35.000** bezoekers voltooiden onze online Oogtest;
- **5.000** keer werd er gebeld naar de Ooglijn voor persoonlijk advies.

EIGEN PROJECTEN

Blind voor 1 dag

Op 21 juni vond de eerste editie plaats van de Oogfonds-actie Blind voor 1 dag. Honderden mensen ervoeren met een speciale simulatiebril hoe het is om een oogziekte te hebben of blind te zijn. Met deze bijzondere actie is geld opgehaald voor wetenschappelijk onderzoek naar oogziektes. In totaal waren er 166 acties en deden er 22 teams mee.

Blind voor 1 dag werd afgetrapt door de burgemeester van Utrecht Jan van Zanen en Oogfonds-ambassadeur Ronald Giphart. Naast vele particulieren deden diverse bedrijven en organisaties mee, waaronder opticiens, Microsoft Nederland, Picnic, La Ligna, de Oogvereniging en Dedicon.

Schrijvers in het donker

De dag werd in stijl afgesloten met Schrijvers in het donker: een bijzonder initiatief van Ronald Giphart in het Stadhuis van Utrecht. Het geblinddoekte publiek liet zich tijdens de intieme benefietavond in vervoering brengen door de prachtige verhalen van acht schrijvers.

Sander aan de Wiel

“Ons zoontje Kyan werd blind geboren. Zijn netvlies was los door een onbekende oorzaak. Toen Kyan vier weken oud was, werd hij geopereerd. Helaas was het netvlies zo broos dat het niet meer vastgezet kon worden. Ik hoop dat er voor Kyan in de toekomst nog iets wordt uitgevonden, waardoor hij kan gaan zien. Er moet geïnvesteerd worden in onderzoek. Daarom heb ik me aangemeld om vier uur lang geblinddoekt te leven en ik heb bij onze cafetaria verschillende activiteiten georganiseerd. Met het geld dat we hiermee hebben opgehaald, hoop ik een bijdrage te leveren aan de ontwikkelingen op ooggebied en zo Kyan en zijn lotgenoten aan een betere toekomst te helpen.”

Microsoft Nederland

“Toen er aandacht kwam voor het initiatief Blind voor 1 dag, besloten we met een gepassioneerde groep collega’s van Microsoft Nederland – met en zonder visuele beperking – mee te doen. Hiervoor hadden we twee belangrijke redenen:

- 1) Geld ophalen voor onderzoek naar oogziekten;
- 2) meer inzicht krijgen in de mogelijkheden en uitdagingen die mensen met een visuele beperking in hun dagelijks leven en werk ervaren. Op deze manier krijgen we niet alleen meer begrip voor onze slechtziende- en/of blinde collega’s, ook kunnen we ons nog beter inleven in de diverse groep klanten die Microsoft rijk is.”

Margreet de Broekert

“Sinds 2011 zet ik mij als Zuster Margaretha in voor ‘Terug naar de bossen’: een ludieke, sympathieke actiegroep van oudere jongeren met een handicap. Dit doe ik samen met mijn allerliefste maatje Jeroen Zwart, alias Broeder Tuck. In de afgelopen 35 jaar is hij geheel blind geworden. Hierdoor heb ik als niet-gehandicapte meer oog gekregen voor wat het betekent om met ‘een beperking’ te (moeten) leven - zoals een visuele handicap of geheel blind zijn - en dan toch positief in het leven te staan. Dat zie ik om mij heen en daar heb ik diepe bewondering voor. Ik besef daarbij terdege dat het iedereen kan overkomen. Ik zet mij als ziende graag in voor deze geweldige actie, alle beetjes helpen.”

Oogvereniging

“De Oogvereniging is er voor iedereen in Nederland die iets aan zijn ogen heeft. Wij ervaren dagelijks hoe belangrijk het is dat wetenschappelijk oogonderzoek kan blijven plaatsvinden. Op het bureau van de Oogvereniging in Utrecht werken zowel mensen met als zonder een oogaandoening. Op 21 juni gaan we als team wadlopen in de buurt van Pieterburen. De collega's zonder oogaandoening gaan die dag de uitdaging aan en gaan de zwerftocht op het wad met een simulatiebril op (dus blind of slechtziend) lopen. De collega's met een oogaandoening begeleiden hen hierbij.”

Marion de Vries, Optivisit

“Optiek is een prachtig vak! Ik vind het geweldig om mijn klanten het best mogelijke zicht te geven. Een oudere dame die makkelijker kan handwerken of een kind dat het digibord weer kan zien. Helaas kan ik niet iedereen helpen. Als mobiele opticien kom ik regelmatig mensen met slechtziendheid tegen ontstaan door oogziektes zoals maculadegeneratie, glaucoom en diabetische retinopathie. Dan kan ik niet meer doen dan een luisterend oor bieden en advies geven over mogelijke hulpmiddelen. Maar nu kan ik met deze geweldige actie van het Oogfonds wel echt in actie komen.”

MIJN geZICHT

Wat ziet iemand die slechthziend is? Op die vraag geeft de rondreizende tentoonstelling MIJN geZICHT antwoord. Met de portretten van fotograaf Murk Schaafsma wil het Oogfonds meer begrip creëren voor mensen met een visuele beperking en de snel groeiende groep oogpatiënten in Nederland.

Voor MIJN geZICHT maakte Murk Schaafsma portretfoto's van mensen met een visuele beperking of oogziekte, besprak met hen wat zij zien en verbeeldde hun zicht. Op initiatief van het Oogfonds zijn de twintig mensen en hun verhaal opgenomen in een tentoonstelling en een boek. Bij iedere foto vertelt de geportretteerde zijn of haar persoonlijke verhaal. Met dit project beïnvloeden wij de kennis, de houding en het gedrag van een groot publiek ten aanzien van oogaandoeningen:

- 👁 Kennis: weten welke oogziektes er zijn, wat hier de gevolgen van zijn, welke factoren het risico hierop vergroten en het herkennen van alarmsignalen;
- 👁 houding: alert zijn op veranderingen in het zicht;
- 👁 gedrag: actie ondernemen bij alarmsignalen, de ogen laten controleren en begrip voor mensen met een visuele beperking.

Tijdens de uitreiking van de RAAK Stimuleringsprijs op maandag 11 september in museum Beelden aan Zee is de tentoonstelling geopend en het boek gepresenteerd. Daarna was de tentoonstelling te zien in vijf ziekenhuizen, op een beurs en op een congres.

“Op mijn 46e ging mijn zicht achteruit, op mijn 48e wist ik dat het een erfelijke oogziekte was. Alles wat ik was en deed, heb ik overboord gegooid. Mijn hele leven stond in het teken van zien. Ik hield van musea, schilderen, knutselen en autorijden; ik dacht dat mijn leven ophield. Na een periode van depressie besloot ik mijn creativiteit op een andere manier in te zetten en ontdekte ik andere talenten.”

Frans, juveniele maculadegeneratie (Stargardt)

Het Opblaasbare Oog

Het Opblaasbare Oog is een levensgrote weergave van het menselijke oog. Voor het eerst is niet alleen de iris en het oogwit te zien, maar ook het netvlies en de lens in de binnenkant van het oog. Met het Opblaasbare Oog wil het Oogfonds het publiek informeren over oogziektes en de alarmsignalen die daaraan voorafgaan. Het Opblaasbare Oog was in 2017 te zien in negen ziekenhuizen en op twee beurzen.

Oogcongres

In de Jaarbeurs in Utrecht kwamen op zaterdag 18 november 2017 600 oogpatiënten en andere geïnteresseerden bijeen om bijgepraat te worden over de nieuwste ontwikkelingen op oogwetenschappelijk gebied en in de oogzorg. Het Oogcongres is een samenwerkingsverband tussen het Oogfonds, de Oogvereniging, de MaculaVereniging, de Hoornvlies Patiënten Vereniging en de Vereniging Oog in Oog.

Programma Oogcongres

PLENAIR PROGRAMMA:

	Spreker:
Leven met levend verlies	prof. dr. Manu Keirse
Ontstekingen en het oog	prof. dr. Martine Jager

KEUZEPROGRAMMA:

	Spreker:
Hoe stel je in 2017 de diagnose glaucoom?	prof. dr. Hans Lemij
Robotics in netvlieschirurgie	dr. K. Faridpooya
Samen beslissen over de behandeling van uveitis	prof. dr. Joke de Boer
Behandeling van leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD): levenslang injecties?	Yara Lechanteur
Transplantatietechnieken	prof. dr. Rudy Nuijts
De kunst van het Kunstoog	Axel Franken
Netvliesafwijkingen bij diabetes	dr. Jan Schouten
Het oog en slaap	Karin van Rijn
Big data voor het beter begrijpen van uveitis	Fleurike Verhagen
LMD en de schijf van vijf	prof. dr. Caroline Klaver
Waarom erfelijkheidsonderzoek bij netvliesandoeningen?	Astrid Plomp
De medicamenteuze behandeling van glaucoom	prof. dr. Carroll Webers
Zien met één oog	Laila Gaasbeek en Maddie Lubberink
Innovaties in hoornvliestransplantaties	dr. Isabel Dapena
Kunstlenzen in 2017. Wat is er allemaal mogelijk?	dr. Nic Reus

“Hoe kun je verwerken dat je niet meer kunt lopen? Of accepteren dat je niet meer gezond bent of langzaam je zicht verliest? Dat is echt onzin. Je kunt ermee leren omgaan, de pijn en teleurstelling op een andere manier vasthouden, maar dat is het dan ook.”

Prof. dr. Manu Keirse

CAMPAGNES

Lekker buiten spelen móét, het doet je ogen goed!

Bijziendheid (myopie) neemt enorm toe in Nederland. Dat lijkt onschuldig, maar een kind met een bril van -6 of hoger, heeft het risico van één op drie om later ernstig slechtziend of blind te worden. Daarom startte het Oogfonds in 2015 de nationale campagne Buitenspelen moet, het doet je ogen goed. Inzet: alle kinderen twee uur per dag naar buiten om bijziendheid te voorkomen. Het Oogfonds adviseert voor kinderen en jongeren tot 20 jaar de 20-20-2-regel:

- 👁 Na 20 minuten dichtbij kijken een pauze van 20 seconden;
- 👁 minstens 2 uur per dag buiten zijn;
- 👁 daarnaast is het aan te raden om minstens 30 centimeter afstand te houden van beeldschermen zoals tablets.

In december is in de pers veel aandacht besteed aan deze campagne, onder andere door het NOS Journaal, RTL Nieuws, NRC en Koffietijd.

Bright Sight Day

Ogen zijn een kostbaar bezit. Daarom hebben we 19 oktober uitgeroepen tot Bright Sight Day en vroegen we die dag aandacht voor het belang van goed zicht. Dit jaar organiseerden we met elkaar een online collecte op www.oogfonds.digicollect.nl.

Tips voor gezonde ogen

Slechts 3%* van de Nederlanders zegt alle alarmsignalen te kennen die wijzen op een oogaan-doening, zo blijkt uit onderzoek van het Oogfonds. Daarnaast stellen veel mensen oogonderzoek uit (of zelfs af) bij plotselinge achteruitgang van hun zicht. Dit kan grote gevolgen hebben. Verlies van zicht door een oogziekte is vaak onherstelbaar. Reden voor het Oogfonds om de gratis folder Tips voor gezonde ogen te lanceren op www.gezondeogen.nl.

**Cijfers afkomstig van onderzoek onder 5.688 respondenten via Peil.nl.*

Onderzoek gebruik vuurwerkbril onder jongeren

De meeste oogletsels door vuurwerk ontstaan onder jongeren. Hoe krijgen we jongeren zo ver dat ze een vuurwerkbril opzetten? Dat onderzoeken drie studenten van Avans Hogeschool in opdracht van het Oogfonds.

Iedere jaarwisseling belanden gemiddeld tweehonderd slachtoffers op de Eerste Hulp met oogletsel door vuurwerk. Wie 'geluk' heeft kan na een korte behandeling naar huis. Bij zwaarder letsel luidt nieuwjaar het begin in van een zware periode met veel pijn, ziekenhuisbezoeken en operaties. Hoewel het onderzoek plaatsvindt in Rotterdam zullen de conclusies van landelijk belang zijn.

VOORLICHTINGSMIDDELEN

Website

Naast berichten over de projecten en campagnes van het Oogfonds, biedt de website steeds meer informatie over oogziektes, oogklachten en tips voor gezonde ogen. In 2016 werd de Oogfonds-website 500.000 keer bezocht. Dankzij investeringen in een betere vindbaarheid en gratis advertenties in Google Grantspro, is dit aantal in 2017 opgelopen tot 1.700.000.

Sinds 2013 maakt het Oogfonds gebruik van Google Grants: gratis advertentiebudget voor goede doelen ter waarde van 10.000 dollar per maand om de eigen website te promoten. In 2016 is het Oogfonds geselecteerd voor Grantspro. Ons budget is sindsdien verhoogd naar 40.000 dollar per maand. Dit heeft een belangrijke rol gespeeld bij bovengenoemde stijging van het websitebezoek.

Online oogtest

De online oogtest blijft een belangrijk middel om mensen bewust te maken van de signalen van een oogziekte en het belang van een snelle behandeling. In 2017 voltooiden 37.600 mensen de laagdrempelige test.

Informatieve folders

Voorlichting speelt een belangrijke rol bij het voorkomen van slechtziendheid en blindheid. Om deze reden biedt het Oogfonds gratis folders aan over oogziektes en oogklachten. Door betere online vindbaarheid en uitbreiding van de folderlijn, is een flinke stijging te zien in het aantal aanvragen. In 2017 heeft dit geleid tot 12.000 individuele aanvragen voor gratis informatie.

ZIEN magazine

Voor de tweede maal is voor het Nederlands publiek het magazine ZIEN uitgegeven. Het Oogfonds maakt dit blad samen met de oogpatiëntenverenigingen. Deze speciale uitgave over goed zien telde 32 pagina's, onder andere over de meest voorkomende oogandoeningen en de alarmsignalen ervan.

ZIEN heeft een oplage van 8.000 exemplaren. Op de 50PlusBeurs zijn ongeveer 4.500 exemplaren uitgedeeld en op de Gezondheidsbeurs circa 1.000. Verder zijn exemplaren verspreid onder zelfstandige opticiens en onder belangstellenden tijdens het Oogcongres.

BEURZEN

Gezondheidsbeurs

De Gezondheidsbeurs is de grootste consumentenbeurs op het gebied van gezondheid en een gezonde levensstijl. De beurs vond plaats van 2 tot en met 5 februari in de Jaarbeurs in Utrecht. Het Oogfonds stond voor de eerste keer op deze beurs samen met de oogpatiëntenverenigingen.

Resultaten

Er zijn rond de 43.000 bezoekers op de Gezondheidsbeurs geweest, waarvan naar schatting 850 mensen onze stand hebben bezocht. We voerden 400 voorlichtingsgesprekken en deelden 800 tijdschriften uit.

50PlusBeurs

De 50PlusBeurs vond plaats van 19 tot en met 23 september in de Jaarbeurs in Utrecht. Samen met de oogpatiëntenverenigingen organiseerde het Oogfonds er voor de derde maal de Oogstraat. Deze heeft als doel mensen voor te lichten over oogandoeningen, oogziektes, blindheid en slechtziendheid. Daarnaast werden mensen bekend gemaakt met de deelnemende organisaties. In de stand konden bezoekers hun oogdruk laten meten. Verder waren de tentoonstelling MIJN geZICHT en het Opblaasbare Oog te bewonderen.

Resultaten

De 50PlusBeurs trok ruim 100.000 bezoekers. Dagelijks passeerden minimaal 16.000 mensen de Oogstraat, waarvan naar schatting 1.500 mensen informatie kregen. Hiervan hebben bijna 600 mensen hun oogdruk laten meten.

DOOR HET OOGFONDS GEFINANCIERDE EXTERNE PROJECTEN

Kwartiermaker Oogzorg

De Oogvereniging werkt samen met andere verenigingen van oogpatiënten aan de verbeteringen van oogzorg en oogbehandeling in Nederland vanuit patiëntenperspectief.

Resultaten 2017:

- Samenwerking gestart met de Nederlandse Zorgautoriteit om te kijken hoe de wachttijden in de oogzorg verkort kunnen worden.
- De kwaliteitsmodule Oogmeting voor aangesloten NUVO-opticiens is tot stand gekomen. Deze module zorgt ervoor dat er regelgeving is omtrent visusopmetingen.
- Het meldpunt oogmedicatie is gestart. Hier kunnen patiënten alles wat misloopt rondom hun medicatie melden.
- Er zijn consultkaarten voor uveitis en staar ontwikkeld in samenwerking met oogartsen en de Patiëntenfederatie Nederland. De consultkaart kan helpen om samen met de oogarts keuzes te maken tussen verschillende behandelmethoden.

Nationale Hoornvlies Patiëntendag

Op 8 april vond in het LUMC de twaalfde Nationale Hoornvlies Patiëntendag plaats met als thema U en uw oogarts. De relatie tussen de patiënt als ervaringsdeskundige en de oogarts als behandelaar, is van wezenlijk belang voor effectieve en efficiënte zorg op maat. Een juiste diagnose, een behandelplan en respect voor en vertrouwen in elkaar, vormen daarbij een belangrijke basis. De dag was een groot succes, met in de middag inspirerende en leerzame workshops. De aanwezige 220 bezoekers waardeerden deze dag met een 8,2.

Retinoblastoom-patiëntendag

De Retinoblastoom-patiëntendag werd op 11 november 2017 gehouden in het VUmc. Deze voorlichtingsbijeenkomst is door ongeveer 200 patiëntjes en ouders bezocht en werd als positief en waardevol ervaren. Doel van de patiëntendag was om patiëntjes en hun ouders informatie te geven over de ziekte en de behandeling van retinoblastoom. Naast voorlichting geven, stond het opzetten van een buddy-project en een project voor psychische begeleiding voor pubers op het programma. Daarnaast was er ruimte om ervaringen uit te wisselen. De kinderen hebben een apart, op hen aangepast programma gekregen.

Rapport Klantenperspectief

Patiëntperspectief op de toegankelijkheid van ooginjecties bij netvliesafwijkingen

Patiëntenorganisaties luiden de noodklok. Duizenden patiënten met een netvliesafwijking dreigen maatschappelijk blind te worden. Oogartsen zijn volgens de richtlijnen verplicht deze injecties voor te schrijven bij patiënten die een indicatie hebben, maar krijgen hiervoor onvoldoende ruimte, met alle gevolgen van dien. Een werkgroep van experts in de oogzorg overhandigde in oktober een rapport met deze alarmerende boodschap aan de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het Oogfonds ondersteunt het rapport.

Er zijn alarmerende signalen dat zorgverzekeraars het gebruik van de meer kostbare ooginjecties beperken door onvoldoende geld beschikbaar te stellen. De goedkopere middelen werken bij een deel van de patiënten niet, waardoor duurdere middelen de enige effectieve behandeling zijn. Deze duurdere ooginjecties zitten in het basispakket van de verzekering en zouden gewoon vergoed moeten worden.

Duizenden patiënten getroffen

Per jaar worden in Nederland ongeveer 235.000 behandelingen met ooginjecties verricht bij ruim 50.000 personen met netvliesafwijkingen. Oogartsen schatten dat ongeveer 30% van deze mensen de duurdere ooginjectie nodig heeft. Door het onthouden van de juiste behandeling, verliezen duizenden mensen het gezichtsvermogen. De maatschappelijke gevolgen zijn groot: verlies van zelfstandigheid, verlies van werk en hoge kosten voor begeleiding, hulpmiddelen, revalidatie en verpleeghuiszorg.

Einde aan onzekerheid

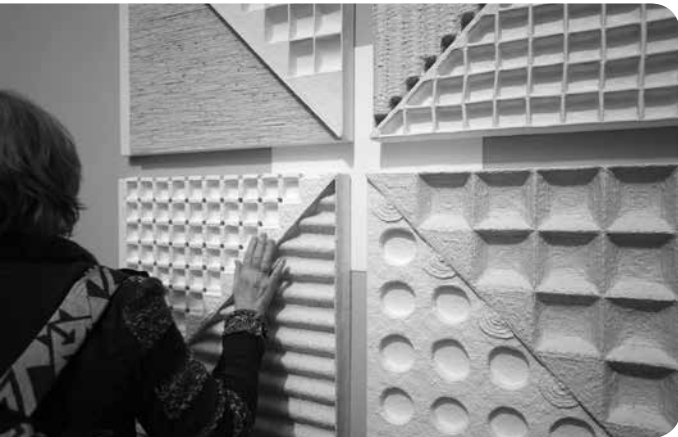
Ook leidt het tot onzekerheid bij patiënten. Welke zorgverzekeraar heeft een ruimhartig budget en welke beknipt tot het uiterste? En krijg ik wel de gewenste behandeling als het ziekenhuis geen budget meer heeft? Deze onwenselijke situatie leidt tot scheve verhoudingen en grote bezorgdheid onder patiëntenorganisaties. Daarom worden zorgverzekeraars, ziekenhuizen, oogklinieken en de overheid opgeroepen om snel tot duidelijke afspraken te komen in het belang van de patiënt.

3. TOEGANKELIJKHEID

Om volwaardige deelname van slechtzienden en blinden in de samenleving mogelijk te maken, subsidieert het Oogfonds projecten die gericht zijn op toegankelijkheid. Bijvoorbeeld op het gebied van openbaar vervoer, gebouwen, lectuur, websites, onderwijs, arbeid, sport, recreatie en cultuur.

RAAK STIMULERINGSPRIJS

De tweede editie van de RAAK Stimuleringsprijs kon dankzij de steun van verschillende fondsen uitgebreid worden naar een hoofdprijs van € 25.000 een tweede prijs van € 10.000 en een derde prijs van € 5.000. Daarnaast krijgen alle prijswinnaars de mogelijkheid om voelmaterialen te laten ontwikkelen en workshops te volgen. Hierdoor is niet één, maar zijn drie musea verder geholpen in het toegankelijk maken van (een deel) van de collectie.

De samenstelling van de jury in 2017:

- Vincent Bijlo, cabaretier en schrijver;
- Ann Blokland, senior educator voor volwassenen, Van Gogh Museum;
- Marleen Hartjes, coördinator Special Guests Van Abbemuseum;
- Arie Hopman, kunstenaar en bestuurslid Stichting Kubes;
- George Kabel, beeldhouwer, filosofiedocent;
- Rita Kok-Roukema, weefkunstenares;
- Frans Stoop, voorzitter MaculaVereniging, industrieel ontwerper;
- Heleen Vermeulen, directeur MuZIEum;
- Karlijn de Winter, oprichter van Museum4all.nl en coördinator communicatie bij de Oogvereniging.

In 2017 hebben veertien musea een plan ingediend. De drie door de jury bepaalde finalisten:

- Museum Speelklok (Utrecht);
- Museum Boijmans van Beuningen (Rotterdam);
- Het Tropenmuseum (Amsterdam).

Het publiek bepaalde de uiteindelijke winnaar door via de website te stemmen op hun favoriet. Museum Boijmans van Beuningen won de hoofdprijs met 39% van de stemmen. De tweede prijs was voor museum Speelklok met 34% van de stemmen en de derde prijs ging naar het Tropenmuseum met 27% van de stemmen. In totaal zijn er bijna 4.000 stemmen uitgebracht.

Op maandag 11 september werden in museum Beelden aan Zee, de prijswinnaar van 2016, de prijzen uitgereikt.

DOOR HET OOGFONDS GEFINANCIERDE EXTERNE PROJECTEN

Ooglijn

Het Oogfonds is de grootste financier van de Ooglijn. Deze informatielijn is voor iedereen die zelf of in zijn of haar omgeving te maken heeft met een visuele beperking of oogandoening. De medewerkers van de Ooglijn geven advies en wijzen de weg in de wereld van oogartsen, optometristen, hulpmiddelen en meer. Geconfronteerd worden met een oogziekte heeft een grote impact. Je kunt daarom bij de Ooglijn ook terecht voor een persoonlijk gesprek.

Resultaten 2017:

- Het aantal vragen aan de Ooglijn is van 3.500 in 2016 naar 5.000 in 2017 gestegen, een toename van bijna 50%;
 - het aantal medische vragen is gestegen van 560 in 2016 naar 1.600 in 2017.
-

Van Gogh op Gevoel

Met de lancering van Van Gogh op Gevoel wilden het Van Gogh Museum en het Oogfonds de toegankelijkheid van het leven en het werk van Vincent van Gogh vergroten voor bezoekers met een visuele beperking en hen in staat stellen te genieten van kunst en cultuur. Het Oogfonds heeft aan dit project drie jaar lang subsidie verleend.

Resultaten:

- Met de lancering van het programma is de toegankelijkheid van het werk van Van Gogh voor de doelgroep vergroot;
- er namen in totaal 376 mensen deel aan de workshops;
- deelnemers waardeerden de workshop met vijf sterren;
- er was veel media-aandacht voor de workshops;
- er is bewustzijn en interesse gewekt onder collega-musea.

MuZIEum

Het Oogfonds is sinds de opening partner van het MuZIEum. In 2017 financierde het Oogfonds drie projecten:

Expeditie Ribbelroute

In 2015 is het project Expeditie Ribbelroute van start gegaan om bij een breed publiek aandacht te vragen voor de mobiliteit van slechtzienden en hier informatie over te geven. Tevens zorgt het voor werkgelegenheid en functiedifferentiatie voor de al werkzame gidsen en vrijwilligers in het MuZIEum.

Deelnemers aan deze expeditie krijgen een rondleiding door het stadscentrum van Nijmegen en zetten daarbij een *virtual reality* bril op. Ze worden begeleid door mensen met een visuele beperking. Zo nemen ze letterlijk 'een kijkje' in de wereld van slechtziende mensen. Het Oogfonds heeft in 2015, 2016 en 2017 subsidie verleend.

Resultaten:

- In totaal zijn er 13 medewerkers opgeleid tot gids;
- alle gidsen zijn opnieuw getraind in verband met de verhuizing;
- de opgeleide gidsen werken meer uren op Expeditie Ribbelroute;
- er zijn twee nieuwe mensen opgeleid en geslaagd voor hun examen;
- er zijn twee mensen omgeschoold tot gids voor de donkerbeleving;
- er zijn in totaal 1.676 bezoekers geweest voor Expeditie Ribbelroute;
- in totaal is 24 keer op locatie de Expeditie Ribbelroute verzorgd. Dit vond plaats bij of op verzoek van bedrijven, ziekenhuizen en scholen.

Huisvesting

In de zomer van 2017 heeft het MuZIEum de overstap gemaakt naar een eigen locatie. Daardoor kan het MuZIEum alle dagen geopend zijn, heeft het meer een eigen gezicht gekregen en heeft het de mogelijkheid voor verdere ontwikkeling. Op de nieuwe locatie wordt de bezoeker van het begin tot het einde ondergedompeld in de wereld van blind- en slechtziendheid. Het Oogfonds heeft de nieuwe donkerbelevingen en andere voorlichtingsactiviteiten gefinancierd.

Resultaten:

- Er is een totaalbeleving tot stand gekomen;
- Er zijn 1.147 extra werkuren voor de blinden en slechtzienden medewerkers gecreëerd;
- er zijn twee nieuwe medewerkers opgeleid;
- er zijn extra trainingen gegeven om medewerkers om te scholen;
- medewerkers hebben een uitbreiding van hun takenpakket gekregen;
- het aantal bezoekers is gegroeid tot circa 400.000 bezoekers;
- avondbezoek is nu ook mogelijk.

Informatieve publieksruimte: Krijg jij het inZICHT?

Het MuZIEum heeft in 2017 de totaalbeleving in haar museum compleet gemaakt. Er is een publieksruimte gekomen waar bezoekers de gelegenheid hebben ervaring op te doen met hulpmiddelen en kennismaken met de verhalen van verschillende mensen met een visuele beperking. Deze uitbreiding van het MuZIEum heeft geleid tot meer werkgelegenheid en taakuitbreiding van medewerkers met een visuele beperking.

Running Blind verovert Nederland

In 2015 is Running Blind gestart met een uitrol over heel Nederland. Het Oogfonds vindt het belangrijk dat mensen met een visuele beperking de kans krijgen om in beweging te komen en heeft dit project drie jaar lang gesteund.

Resultaten tot en met 2017:

- Running Blind heeft in totaal elf afdelingen;
- Running Blind heeft in totaal negen instructiefilms voor trainers;
- alle trainers zijn gecertificeerd;
- Running Blind heeft in totaal 20 nordic walkers;
- er deden 150 deelnemers mee aan de jubileumloop;
- er zijn in totaal 175 buddy's;
- in 2017 vierde Running Blind haar 10-jarig bestaan.

Radio 509

Radio 509 is een digitaal radiostation door en voor jongeren met een visuele beperking. Het station zendt 24 uur per dag, zeven dagen per week uit en heeft wekelijks zo'n 100.000 luisteraars. Door subsidie van het Oogfonds zijn in 2017 31 reportages en uitzendingen geweest met speciale aandacht voor wetenschappelijke ontwikkelingen.

ZieZo-beurs

Iedereen die geconfronteerd wordt met minder zien heeft vragen. Welke hulpmiddelen zijn handig? Hoe blijf ik zelfstandig en mobiel? Bezoekers kunnen zich tijdens de tweedaagse ZieZo-beurs persoonlijk laten adviseren over leven met een visuele beperking. Om de beurs zo toegankelijk mogelijk te maken, verleende het Oogfonds subsidie. Daarnaast stond het Oogfonds dit jaar met het Opblaasbare Oog op de beurs en ontving rond de 200 bezoekers en voerde 75 informatieve gesprekken.

Komt het Zien!

Eind 2016 en begin 2017 maakte wintercircus Arlette Hanson met steun van het Oogfonds zes circustheatervoorstellingen toegankelijk voor in totaal 300 mensen met een visuele beperking. Op een speciaal ingericht voelplein konden maquettes van het decor en diverse attributen en kostuums worden aangeraakt. Tijdens de voorstelling was er live audiodescriptie en na afloop voor iedereen een 'meet & feel' met de artiesten.

Weekendworkshop beeldhouwen

In het weekend van 26 tot en met 28 mei vond het 29e KUBES-Beeldhouweekend plaats. Dit jaar gingen er vijftien blinden en slechtzienden mee. De meeste deelnemers raken door het weekend zo geïnspireerd dat ze blijvend actief blijven als beeldhouwer.

Film Het gevoel van zwart

In Het gevoel van zwart wordt het unieke verhaal van de blinde kunstenaar George Kabel verteld. De film heeft als doel meer kennis en begrip te creëren onder het Nederlands publiek.

Blind Date Dart Koppel Toernooi

Zaterdag 4 november vond de tweede editie van het Blind Date Dart Koppel Toernooi plaats. Bij dit toernooi worden blinden en slechtzienden gekoppeld aan een goedziende dartpartner. Janine Peeters organiseerde het toernooi in nagedachtenis aan haar vader.

FONDSSENWERVING

Het Oogfonds is geheel afhankelijk van donateurs, we krijgen geen geld van de overheid. Dankzij onze donateurs kan er meer wetenschappelijk onderzoek worden gedaan naar oogziektes, het voorkomen van blindheid en slechtziendheid en betere behandelingen. Ook kan er meer worden gedaan aan een toegankelijke maatschappij voor visueel beperkten.

PARTICULIERE FONDSSENWERVING

Bij de particuliere fondsenwerving maken we gebruik van verschillende kanalen: donateursbrieven per post, telemarketing, de website, e-mailmarketing, huis-aan-huiswerving en straatwerving. Werving is nodig, want nog steeds geldt over het algemeen de regel: als je niets vraagt, krijg je ook (bijna) niets. We werven zo goedkoop mogelijk, zodat er zoveel mogelijk geld naar de doelstelling gaat.

Donateursbrieven en machtigingen

Met donateursbrieven informeren we onze achterban over de meest recente projecten. Daarbij vragen we om een bijdrage. In 2017 heeft het Oogfonds, net als in voorgaande jaren, op zeven momenten donateursbrieven verstuurd. Drie keer per jaar zat daar de nieuwsbrief Oogcontact bij. Het is niet zo dat onze relaties in het verslagjaar zeven brieven kregen. Gemiddeld krijgt een donateur drie keer per jaar een brief. Voor wie dat anders wil, maakt het Oogfonds gebruik van een uitgebreid post-op-maatsysteem via een pagina op onze website. Via deze pagina, maar ook per e-mail en telefonisch kunnen donateurs aangeven hoe en hoe vaak ze op de hoogte willen worden gehouden.

In 2017 hadden we binnen de particuliere fondsenwerving 13.650 unieke donateurs, verdeeld over Oogfonds, ons label Oogfonds Maculaonderzoek en de samenwerkingspartners MaculaFonds, Glaucoomfonds en de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek van het Oogziekenhuis Rotterdam. Daarin zijn niet de aantallen meegeteld van particulieren die op andere manieren hebben samengewerkt met het Oogfonds, zoals via de kom-in-acties.

De doorlopende machtigingen zijn een belangrijke bron van inkomsten. Daardoor zijn we er zeker van dat projecten kunnen worden uitgevoerd op het gebied van bijvoorbeeld wetenschappelijk onderzoek en toegankelijkheid. In 2017 hadden we 6.800 donateurs met een doorlopende machtiging. De meeste relaties met een machtiging hebben een overeenkomst per jaar, gevolgd door respectievelijk een machtiging per maand, half jaar en kwartaal. Uiteraard zijn er in de loop van het jaar ook donateurs geweest die een andere keuze hebben gemaakt of om andere redenen zijn uitgevallen. De meest voorkomende uitvalredenen zijn: geen interesse meer, overlijden, ouderdom, financiële redenen en opzeggingen zonder reden.

Veel mensen die samenwerken met het Oogfonds willen in het algemeen betere behandeling van oogziektes mogelijk maken. Donateurs kunnen echter ook aangeven dat hun donatie voor een bepaald project of onderwerp is, bijvoorbeeld wetenschappelijk onderzoek naar maculadegeneratie of glaucoom. Dit geldt zowel voor machtigingen als losse giften.

Periodieke schenkingen

Steeds meer mensen gaan over op een gift via een periodieke schenking. Dat is voor de schenker fiscaal gunstig. De structurele giften geven het Oogfonds stabiliteit in inkomsten en daarmee de kans om wetenschappelijke onderzoeken of andere projecten met zekerheid te kunnen laten uitvoeren.

Glaucoomfonds en MaculaFonds

In april en november is samen met het MaculaFonds een mailing gedaan en in oktober samen met het Glaucoomfonds. De giften voor samenwerkingspartners die bij het Oogfonds binnenkomen, gaan, na aftrek van administratieve kosten, rechtstreeks naar de betreffende partner. Het grote voordeel van deze samenwerking is, dat er gezamenlijk meer wordt opgehaald dan wanneer er individueel zou worden gemaaid. Daarnaast is er meer duidelijkheid richting potentiële donateurs en zijn de kosten lager. Dankzij de opbrengsten van deze donateursmailings kon gezamenlijk worden bijgedragen aan wetenschappelijk onderzoek naar maculadegeneratie en glaucoom.

Als service heeft het Oogfonds in maart ook de jaarlijkse mailing van het Glaucoomfonds aan zijn eigen donateurs verzorgd. Verder hebben we een klein aantal machtigingen lopen van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek van het Oogziekenhuis Rotterdam (SWOO-Flieringa), waarvan de opbrengst ten goede komt aan wetenschappelijk onderzoek aldaar.

Mailing en besteding

In onze donateursmailings vermelden we altijd duidelijk hoe we omgaan met de inkomsten. Vaak noemen we een voorbeeldproject, maar in de praktijk subsidieert het Oogfonds het genoemde project én andere projecten. We hebben immers meer projecten die we financieren dan de keren per jaar dat we een donateursmailing doen. In onze jaarmailing in januari 2018 hebben we zoveel mogelijk teruggekoppeld wat er met de giften is gebeurd.

Online donaties

Het aantal donaties via de website neemt gestaag toe, maar maakt nog een klein onderdeel uit van de totale inkomsten. In 2017 zijn grote stappen gemaakt in onder andere marketingautomatisering om mensen die op de website informatie zoeken, te attenderen op de mogelijkheid donateur te worden. In de jaren 2018 tot 2020 moet dat zijn vruchten gaan afwerpen, zodat online fondsenwerving een serieuze bron van inkomsten wordt.

Voorlichting op straat

Hadden we in 2016 nog besloten om te stoppen met huis-aan-huis- en straatwerving, in 2017 hebben we het weer op een succesvolle manier opgepakt. We hebben deze manier van contact omgezet naar voorlichting over bijziendheid, in plaats van puur gericht op het werven van nieuwe donateurs. Dat had positieve gevolgen voor het aantal mensen dat daarop besloot om donateur te worden. In 2018 zetten we dit voort.

Telemarketing

Diverse keren per jaar benaderen we verschillende groepen relaties telefonisch. Bijvoorbeeld mensen die een folder hebben aangevraagd. Dankzij deze telefonische benadering kunnen er meer projecten worden gerealiseerd.

Nalatenschappen

Het Oogfonds wordt regelmatig in een testament opgenomen als (mede) erfgenaam of met een (geld)legaat. Nalatenschappen zijn voor het Oogfonds erg belangrijk. Ongeveer de helft van het aantal nalatenschappen is afkomstig van bij het Oogfonds bekende donateurs. Informatie over nalaten aan het Oogfonds is te vinden in een brochure. Deze ligt bij alle notariskantoren en is telefonisch of via onze website aan te vragen.

SAMENWERKING MET FONDSSEN

In 2017 heeft het Oogfonds voor een aantal projecten samengewerkt met verschillende blindenfondsen en zo de krachten gebundeld om samen meer mogelijk te maken. Met de steun van blindenfondsen is Mijn geZICHT ontwikkeld en konden we de RAAK Stimuleringsprijs uitbreiden.

Mijn geZICHT

Gelderse Blinden Stichting

Stichting Blinden-Penning

Stichting Novum

Stichting Blindenbelangen Grave

Landelijke Stichting voor Blinden en Slechtienden (LSBS)

Katholieke Stichting voor Blinden en Slechtienden

Stichting Blindenhulp

Stichting Licht en Liefde

Dr. C.J. Vaillantfonds

Vereniging Bartiméus Sonneheerdt

RAAK Stimuleringsprijs

Gelderse Blinden Stichting

Vereniging Bartiméus Sonneheerdt

Landelijke Stichting voor Blinden en Slechtienden (LSBS)

Stichting Blindenhulp

Stichting Blinden-Penning

Stichting Novum

Gelderse Blinden Stichting

SAMENWERKING BEDRIJFSLEVEN

Maatschappelijk verantwoord ondernemen staat bij steeds meer bedrijven op de agenda. Steeds meer bedrijven vinden in het Oogfonds een geschikte partner om hieraan invulling te geven. In 2017 is dit gedaan door middel van donaties, sponsoring van het Oogcongres, deelname aan de Dam tot Damloop, een advertentie in het magazine Zien, bedrijfsacties en zakenvrienden.

Menrad

Monturenfabrikant Menrad biedt verschillende collecties aan. Een eigen product is de Blueberry bril die blauw licht filtert. Voor elke door het bedrijf zelf verkochte Blueberry bril, doneert Menrad Nederland B.V. € 0,50 aan het Oogfonds.

Optiplus

Optiplus is leverancier van onder meer brillen aan optiekzaken. Samen met het Oogfonds werkt Optiplus aan een goede oogbescherming voor kinderen. Voor elke verkochte Milo&Me kinderbril doneert Optiplus € 1 aan het Oogfonds.

Vision Ooglaseren

Vision Ooglaseren is een specialist op het gebied van ooglaseren in Nederland. Per ooglaserbehandeling doneert Vision Ooglaseren € 1 aan het Oogfonds.

Van Grafhorst Notarissen

Van Grafhorst Notarissen heeft ons ook in 2017 gesteund door de werkzaamheden voor het Oogfonds niet in rekening te brengen.

IT Innovators

IT Innovators heeft in 2017 het Oogfonds gesteund door diverse werkzaamheden voor het Oogfonds niet in rekening te brengen.

PROJECTSAMENWERKING

In 2017 heeft het Oogfonds samen met inhoudelijke samenwerkingspartners, een aantal projecten gepresenteerd. Vier projecten zijn ondersteund door zakenpartners: MIJN geZICHT, het Oogcongres, het magazine ZIEN en de 50PlusBeurs.

Het Oogcongres dat het Oogfonds samen met de oogpatiëntenverenigingen organiseerde, werd mede mogelijk gemaakt door:

- Abbvie
- Bayer
- Novartis
- Ergra Low Vision
- Visser Contactlenzen

Donaties ten behoeve van ons magazine ZIEN, dat werd verspreid tijdens onder andere de 50PlusBeurs, de Gezondheidsbeurs, het Oogcongres en bij de plaatsing van het Opblaasbare Oog en MIJN geZICHT, kwamen van:

- LowVision Shop
- Menrad
- Seniorweb
- Solutions Radio
- Tramedico
- Visser Contactlenzen
- Weleda

Speciale dank aan LT Media die de verspreiding van ZIEN onder de opticiens op zich heeft genomen.

Voor de fototentoonstelling MIJN geZICHT kregen we een bijdrage van Bayer.
Voor de 50PlusBeurs ontvingen we ondersteuning in natura door Weleda in de vorm van douchegel.

Zakenvriend

Zakenvrienden krijgen een speciale toolkit waarmee zij hun betrokkenheid bij het Oogfonds kunnen laten zien. In 2017 was Sooda Internetbureau zakenvriend.

Vuurwerkbrillen

Bij de plaatsing van het Opblaasbare Oog bij de Hogeschool van Utrecht zijn door de hogeschool 1.000 vuurwerkbrillen van het Oogfonds uitgedeeld. Daarnaast hebben de volgende opticiens meegedaan met onze vuurwerkbrillenactie:

- Fashion Eyes;
- Jekel Optiek;
- Peter Kuiper Optiek;
- Guus van Dinther Brillenmode;
- Kors Optiek.

Kom in beweging met Fundrunner

In 2017 haalden hardlopers via de app Fundrunner ruim € 6.000 op door hard te lopen voor het Oogfonds. Een deel van dit bedrag is gerealiseerd door het interne vitaliteitsprogramma voor Pearle-medewerkers.

SPORTIEF IN ACTIE

Pearle loopt hard voor het Oogfonds

Honderd medewerkers van Pearle renden voor het Oogfonds de Dam tot Damloop. Hiermee haalden zij € 15.000 op. Met deze bijdrage sponsort Pearle voorlichting om onnodige blindheid te voorkomen. Leo van Welij, CEO Pearle: "Als Pearle-team hebben we, voorafgaand aan de loop, samen getraind. Bijzonder om met zoveel collega's hard te lopen voor een goed doel. Zo zorgen we met elkaar voor minder onnodige blindheid en slechtziendheid in Nederland."

Fietstocht over de Poolcirkel tegen RP

Harold Veldkamp: "Met mijn fatbike doe ik mee aan de Rovaniemi 300: een extreme fietstocht van driehonderd kilometer over de poolcirkel. Bij elkaar zal ik zo'n zestig uur fietsen bij temperaturen van min tien en kouder. Mijn doel? Meer wetenschappelijk onderzoek mogelijk maken naar oogziektes. Drie van mijn vier kinderen hebben de ziekte van Leber, een variant van retinitis pigmentosa. Voor deze genetische afwijking is nog geen oplossing gevonden. Daar wil ik verandering in brengen"

Running Blind Jubileumloop

Stichting Running Blind zorgt dat mensen met een visuele beperking samen met een buddy gezond in beweging kunnen komen. In tien jaar is de stichting gegroeid naar 150 deelnemers bij elf afdelingen door het hele land. Omdat dit mede mogelijk is gemaakt door het Oogfonds, wilde Running Blind iets terugdoen.

En dat deden ze! Maar liefst € 5.200 hebben deelnemers van de Running Blind Jubileumloop in oktober bij elkaar gerend voor oogonderzoek.

Dam tot Damloop

In 2017 deed het Oogfonds voor het eerst met een eigen team mee aan de Dam tot Damloop en de Damloop by Night. Samen liepen de deelnemers ruim € 6.000 bij elkaar voor cruciaal wetenschappelijk onderzoek naar oogziektes!

Annabel, Hester, Lisenka en Elselien:
“Wij kunnen nu niet langer blijven staan!...
Zo voelt het sinds we te horen kregen dat onze heerlijke, toen 7 jaar oude dochter en nichtje Esmee, retinitis pigmentosa heeft. Rennen moeten we om geld bij elkaar te lopen voor hoopgevend onderzoek dat haar leven drastisch kan veraangenamen!”.

Venloop

Twee mensen die slechtziend zijn, iemand die blind is en tien buddy's wandelden in maart de Venloop.

Initiatiefnemer Janine Peeters: “Mijn vader Frank wandelde in 2014 mee. Door een oogziekte was zijn gezichtsvermogen nog maar 7%. Hij wilde een jaar later weer meedoen, maar overleed. Als eerbetoon heb ik toen zelf gewandeld én de Stichting Frank Peeters Foundation opgericht. Daarmee zamel ik geld in voor het Oogfonds, zodat onderzoek kan worden gedaan naar erfelijke oogziektes. Volgend jaar doen we weer mee!”

ACTIES DERDEN

Dinner in the dark

Net zoals vorig jaar heeft de Frank Peeters Foundation vier avonden een diner in het donker geserveerd. Hier konden gasten ervaren hoe het is om te eten als je niet kunt zien. De diners in het donker brachten het prachtige bedrag op van € 11.017,50. De opbrengst is gedoneerd aan het Oogfonds voor het onderzoek Moleculaire therapie voor erfelijke netvliesdegeneratie.

VriendenLoterij

Uit de opbrengst van de VriendenLoterij kreeg het Oogfonds de vaste jaarlijkse bijdrage van € 200.000. Daarnaast ontving het Oogfonds € 124.169 uit de opbrengst van de verkoop van geoormerkte loten. Bij deze loten geven mensen aan dat ze 'Vriend van het Oogfonds' zijn. De helft van elk verkocht lot is dan voor het Oogfonds. Het Oogfonds is sinds 2009 begunstigde van de VriendenLoterij. Over de jaren tot en met 2017 hebben wij in totaal € 2,8 miljoen ontvangen.

Overhandiging cheque door VriendenLoterij-ambassadeur Wolter Kroes

VriendenFonds vervult wens van blinde vlogger Marina

Een grote verrassing van de VriendenLoterij voor de 12-jarige Marina Kovac. Toen Marina drie jaar was, werd ze blind door oogkanker. Ondanks haar visuele beperking laat ze zich door niemand tegenhouden. Zo heeft Marina een eigen Youtube-kanaal en is ze dol op paardrijden. Voor Blind voor 1 dag organiseerde Marina een mooie actie. Om haar in het zonnetje te zetten, deed het Oogfonds een aanvraag voor Marina bij het VriendenFonds voor een dag paardrijden met Anky van Grunsven. Deze wens is vervuld.

“Een privéles van Anky van Grunsven. Nee, echt? Dit vind ik zo cool! Mensen zijn vaak verrast als ze horen wat ik allemaal kan. Paardrijden, fietsen en vloggen. Ik ben alleen maar blind en niet gehandicapt! Ik geniet van mijn leven. Ik geloof dat als je iets wilt bereiken, je nooit moet opgeven. Misschien zijn er wat aanpassingen nodig, maar dat zie ik als een leuke uitdaging.”

Marina Kovac (12 jaar)

BESTUUR EN GOVERNANCE

Raad van toezicht leden

- Mevrouw mr. D.E.M. (Dina) Aleman MBA
- De heer ir. R.A. (Ronald) Korpershoek MSc
- Mevrouw drs. M.L.C. (Marlies) Raemaekers
- De heer G.J. (Jacques) Spiegel
- De heer prof. dr. G.P.M. (Gre) Luyten

Reglement volgens de statuten

Een lid van de raad van toezicht wordt benoemd voor een periode van vier jaren. Aftredende leden zijn eenmaal herbenoembaar. In uitzonderlijke situaties is de raad van toezicht bij unaniem besluit bevoegd de tweede termijn nog eenmaal te verlengen. Dit is in 2016 gebeurd bij de heer Ronald Korpershoek.

Rooster van aftreden raad van toezicht leden

2021 Dina Aleman: lid (voorzitter) sinds 16-05-2013
2019 Jacques Spiegel: lid sinds 08-09-2011
2020 Marlies Raemaekers: lid sinds 13-09-2012
2020 Ronald Korpershoek: lid sinds 14-06-2007
2021 Gre Luyten: lid sinds 01-07-2017

Nevenfuncties leden raad van toezicht

Dina Aleman

- raad-plaatsvervanger Ondernemingskader, Hof Amsterdam

Gre Luyten

- lid raad van toezicht Stichting Oogheelkunde Rijswijk
- medisch adviseur Veduma
- lid raad van toezicht Koninklijke VISIO
- lid Dutch Consilium Ophthalmologica
- lid plenary visitation commission RGS
- voorzitter ZWOG (Zuid-Westelijk Oogheelkundig Gezelschap)
- lid Dutch melanoma working group
- lid medische adviesraad Stichting Melanoom
- lid working group von Hippel-Lindau

Nevenfunctie directeur

Edith Mulder

- lid patiëntenadviesraad Roche Nederland

Bezoldiging raad van toezicht en directie

De directeur wordt beloond volgens de richtlijnen Goede Doelen Nederland. Hierover wordt verslag gedaan in de jaarrekening. De leden van de raad van toezicht van het Oogfonds ontvangen geen bezoldiging, maar een onkostenvergoeding (in 2017 in totaal € 4.920). Aan de leden van de raad van toezicht en de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Medewerkers

Het bureau van het Oogfonds is gevestigd in Utrecht. Het Oogfonds krijgt geen overheidssubsidie en is afhankelijk van giften van particulieren en bedrijven. Er is een beperkt aantal betaalde, professionele mensen in dienst. Door de inzet van goed gekwalificeerde medewerkers kan de werving van middelen worden gecontinueerd en kunnen de middelen zo goed mogelijk worden besteed. Voor de bezoldiging van de medewerkers wordt aangesloten bij de salarisschalen van de cao Sociaal Werk.

Eind 2017 werkten er 8 betaalde medewerkers op het bureau van het Oogfonds. Het aantal fte (voltijd banen) ligt lager: op 5,4. In 2017 was het ziekteverzuim 4,04% (2016: 2,73%).

Vrijwilligers

Mede door de grote inzet van vrijwilligers kan een relatief klein bureau als het Oogfonds veel extra activiteiten uitvoeren. Tijdens beurzen zijn vele vrijwilligers actief. Deze vrijwilligers werken vanuit de verschillende verenigingen. Daarnaast is in 2017 op kantoor een beperkt aantal vrijwilligersuren ingevuld. Een oproep in 2017 voor een vrijwilliger voor administratieve ondersteuning heeft geen geschikte kandidaat opgeleverd. De juryleden van de RAAK Stimuleringsprijs zetten zich vrijwillig in. De leden van de raad van toezicht doen hun werk ook vrijwillig. Vrijwilligers ontvangen geen beloning, wel een onkostenvergoeding. Het Oogfonds stelt ook een of meerdere werkervaringsplaatsen ter beschikking aan jongeren met een visuele beperking. In 2017 zijn deze plaatsen helaas niet ingevuld.

Klachtenafhandeling

Het Oogfonds heeft een klachtenprocedure. Opmerkingen of klachten die het Oogfonds bereiken, worden zoveel mogelijk direct door de bureaumedewerkers opgepakt en afgehandeld. Als het nodig is, worden betrokken externe partijen geïnformeerd en verzocht op de klacht te reageren. Naar aanleiding van nieuwsbrieven of donateursmailings komen er sporadisch klachten binnen. Wel krijgen we regelmatig opmerkingen of suggesties ter verbetering. In 2017 waren er in totaal zestien klachten. Vijftien klachten gingen over straatwerving. Eén klacht ging over de website. Het Oogfonds registreert deze klachten en gaat er zorgvuldig mee om. Dit geldt ook voor opmerkingen en suggesties. De klachten zijn naar tevredenheid afgehandeld en er zijn maatregelen genomen om soortgelijke klachten in de toekomst te voorkomen. Zo is het team van straatwerfers aangepast en is op de website een wijziging doorgevoerd.

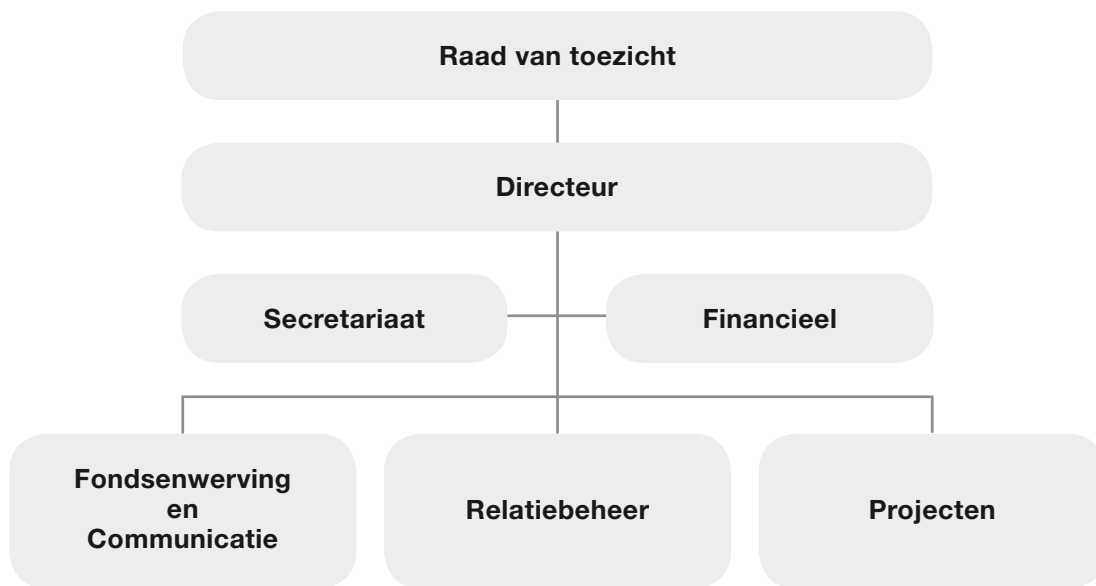
Fraudebestrijding

Medewerkers die bij het Oogfonds in dienst treden, dienen een Verklaring Omtrent het Gedrag te kunnen overleggen. Om risico's op fraude zo klein mogelijk te houden, werkt het Oogfonds met een procuratieregeling. De procuratieregeling is in 2017 aangepast en eind 2017 vastgesteld door de directeur en goedgekeurd door de raad van toezicht.

Maatschappelijke aspecten van ondernemen

Het Oogfonds heeft tien jaar geleden vastgelegd dat alleen mag worden belegd in bedrijven die hun verantwoordelijkheid nemen op het gebied van economische, sociale en omgevingsduurzaamheid. Bij de uitvoering van de Oogfondsprojecten en de door het Oogfonds gefinancierde projecten zijn altijd ervaringsdeskundigen betrokken. Ook op het niveau van toezicht en binnen het Oogfondsbureau zijn ervaringsdeskundigen actief. Medewerkers worden gestimuleerd gebruik te maken van het openbaar vervoer.

ORGANOGRAM OOGFONDS

VERANTWOORDINGSVERKLARING

Raad van toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak integraal toezicht te houden op het beleid van de directeur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. Bij de vervulling van haar taak heeft de raad van toezicht oog voor het belang van de doelstellingen van de stichting, voor het belang van alle betrokkenen en voor het maatschappelijk belang. Verder geeft de raad van toezicht de directeur gevraagd en ongevraagd advies. De directeur-bestuurder bestuurt de organisatie. Zij bepaalt het beleid, stelt jaarplannen vast en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de organisatie. De directeur is over het gevoerde beleid verantwoording schuldig aan de raad van toezicht. In de statuten is vastgelegd welke besluiten van de directeur goedkeuring van de raad van toezicht behoeven. De praktische invulling van het samenspel tussen raad van toezicht en directeur is vastgelegd in de verschillende reglementen: het reglement van de raad van toezicht, van de audit commissie en van de directie. Deze zijn te raadplegen op de website.

Besteding van middelen

Het Oogfonds werkt voortdurend aan een optimale besteding van middelen, zodat de gestelde doelen op een zo effectief en doelmatig mogelijke manier gerealiseerd worden.

De bestedingsgebieden van het Oogfonds zijn:

- Wetenschappelijk onderzoek naar oogaandoeningen en behandelmethoden;
- Voorlichting en preventie: het Oogfonds stelt zich ten doel aan een breed publiek voorlichting te geven over oogaandoeningen, waardoor vaker vroegtijdig met behandeling kan worden gestart, en wil daarnaast hindernissen, die mensen met een visuele beperking ervaren, zichtbaar maken door het geven van informatie;

- Toegankelijkheid: het Oogfonds ondersteunt projecten en organisaties die bijdragen aan een betere positie van mensen met een visuele beperking en drempels wegnemen voor visueel beperkten, zodat zij volwaardig en zelfstandig kunnen deelnemen aan alle gebieden in de samenleving.

Financiën

Besteding van middelen vindt plaats in overeenstemming met de begroting. Het Oogfonds vraagt een uitgebreide projectadministratie van de subsidie-ontvangende organisaties. Het Oogfonds stelt een norm vast voor de hoogte van de kosten voor beheer en administratie. Voor financiële processen is een interne betalingsprocedure ontwikkeld waarin de controle op het aangaan van verplichtingen op de uitgaven is gewaarborgd.

Verslaggeving

De jaarrekening wordt opgesteld conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650).

Omgaan met belanghebbenden

Het Oogfonds streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor het verstrekken van informatie en het ontvangen en verwerken van wensen, vragen en klachten. Donateurs, patiënten, wetenschappers en pers kunnen eenvoudig telefonisch of via e-mail contact met ons opnemen. Daarnaast is er ruimte voor persoonlijk contact, bijvoorbeeld tijdens de ZieZo-beurs en het Oogcongres.

Mensen met (kans op) een visuele beperking in Nederland

Het aantal mensen met een visuele beperking stijgt. Om zoveel mogelijk zicht te behouden, is het van belang om een oogziekte zo snel mogelijk te herkennen. Daarom geeft het Oogfonds voorlichting over de alarmsignalen van oogziekten. Dit doen we via onze website, ons Oogcontact-magazine, social media, voorlichtingscampagnes en door gratis informatiematerialen te verstrekken, zoals brochures over oogziekten.

Leven met een visuele beperking roept vaak vragen op. Daarom is het Oogfonds hoofdfinancier van de Ooglijn. Deze hulplijn is er voor iedereen die zelf of in zijn omgeving te maken heeft met een visuele beperking, oogaandoening of doofblindheid.

Donateurs

Het Oogfonds is afhankelijk van giften. Donateurs willen we zoveel mogelijk bij de thematiek betrekken en blijvend aan het fonds binden. Informatie aan belanghebbenden moet betrouwbaar, relevant en laagdrempelig zijn. Doordat het Oogfonds werkt met een post-op-maat-systeem zijn klachten over het krijgen van te veel post, zo goed als tot nul gereduceerd. Met elke donateur spreken we de frequentie van het contact af. Dit wordt gewaardeerd.

Wetenschappers

Onderzoekers kunnen een beroep doen op onderzoeksgelden van het Oogfonds. Voor het toekennen van subsidies voor medisch wetenschappelijk onderzoek op het terrein van slechtziendheid en blindheid, werkt het Oogfonds samen met andere fondsen in 'Uitzicht', een samenwerkingsverband van meerdere fondsen.

Bij het beoordelen van de kwaliteit van de onderzoeken waaraan subsidie wordt toegekend, zijn naast wetenschappers ook patiënten betrokken in de vorm van een cliëntpanel. Door heldere informatie over ons beleid, zorgen we voor een goede relatie met wetenschappers.

ZICHT OP 2018

In 2017 gaven we verder invulling aan onze strategie. We investeerden in wetenschappelijk onderzoek, voorlichting, preventie én maatschappelijke toegankelijkheid. We kregen aandacht voor belangrijke maatschappelijke issues, zoals de toename van het aantal kinderen met hoge bijziendheid en de gevolgen daarvan in de toekomst. Daarnaast werkte het Oogfonds meer dan ooit samen om in Nederland meer aandacht voor ogen en voor zicht te krijgen. Onze plannen voor 2018 trekken de lijn door die in deze beleidsperiode is ingezet.

Bij het maken van plannen houdt het Oogfonds uiteraard rekening met ontwikkelingen en spelen we in op de actualiteit. Zichtbaarheid is voor een fonds als het Oogfonds van groot belang. We willen meer zichtbaarheid en meer bekendheid, omdat we weten dat dit op den duur leidt tot meer inkomsten en we met meer inkomsten weer meer kunnen doen om onze missie te realiseren.

Om meer aandacht voor ogen te realiseren, heeft het Oogfonds een aantal opvallende, spraakmakende projecten geïntroduceerd, zoals MIJN geZICHT. Dit project zal ook in 2018 aandacht vragen voor het belang van goed zicht. Van oudsher was het Oogfonds vooral gericht op het werven van inkomsten via vaste donateurs. Het aantal donateurs dat een leven lang verbonden blijft aan een doel, neemt af. Mensen verbinden zich steeds vaker aan een bepaalde actie. In 2017 is hierop ingespeeld met Blind voor 1 dag. De tweede editie hiervan staat inmiddels in de steigers. Daarnaast gaan we in het najaar van 2018 proefdraaien met een nieuwe actie: De nacht van..., een bijzonder nachtelijk fietsevenement.

In 2017 heeft het Oogfonds voor het eerst meegelopen met de Dam tot Damloop. Dit doen we in 2018 weer. Daarnaast is het Oogfonds het goede doel van de Halve van Nijkerk. Dat beweging goed is voor de gezondheid, weet iedereen. Dat dit ook voor de ogen geldt, is nog relatief onbekend. Daar brengt het Oogfonds verandering in. Aan onze sportevenementen zijn fondsenwervende acties verbonden. Zo is in beweging komen op meerdere manieren goed voor de ogen: letterlijk en figuurlijk.

Bij onze projecten zijn steeds meer mensen betrokken: donateurs, patiënten, oogartsen, wetenschappers, bedrijven en vermogensfondsen. Dat samenwerken werkt, hebben we het afgelopen jaar ondervonden. In 2018 zal er veel aandacht zijn voor de bundeling van de krachten van het Oogfonds met andere organisaties, zoals de oogpatiëntenverenigingen, de zogenaamde blindenfondsen én het bedrijfsleven. Samen kunnen we kilometers maken.

FINANCIËN

In dit jaarverslag is de verkorte jaarrekening 2017 van het Oogfonds opgenomen met een toelichting op de cijfers. Voor de precieze cijfers verwijzen wij naar de volledige jaarrekening. Deze kunt u vanaf eind juni vinden op www.oogfonds.nl of kosteloos opvragen bij het Oogfonds.

De jaarrekening van het Oogfonds is opgesteld volgens de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 voor fondsenwervende instellingen.

DE INKOMSTEN EN UITGAVEN VAN HET OOGFONDS

De inkomsten van het Oogfonds bestaan uit:

- donaties en bijdragen van particulieren;
- donaties en bijdragen van bedrijven;
- inkomsten van loterijorganisaties;
- donaties en bijdragen van andere organisaties zonder winststreven.

De vier soorten uitgaven van het Oogfonds zijn:

- aan derden toegekende subsidies voor projecten die vallen onder de doelstellingen van het Oogfonds;
- eigen projecten van het Oogfonds om de doelstellingen te realiseren;
- kosten voor de werving van baten;
- kosten voor de eigen organisatie, zoals personeelskosten, huisvesting en algemene kantoorkosten.

Deze laatste groep kosten wordt toegerekend aan de diverse doelstellingen en de kosten voor werving op grond van de ingeschatte tijdsbesteding van de personeelsleden aan deze gebieden. Voor een toelichting op deze toerekening zie pagina 56.

Daarnaast zijn er de financiële baten en lasten: de inkomsten bestaan uit ontvangen rente en dividenden en de koersresultaten op de beleggingen. De kosten betreffen de rente en kosten van de bankrekeningen en de kosten voor het effectenbeheer. Het saldo van deze inkomsten en uitgaven wordt onderaan de staat van baten en lasten weergegeven.

RESULTAAT VERSUS BEGROTING EN RESULTAAT VOORGAAND JAAR

Uitleg van de Staat van baten en lasten

De staat van baten en lasten is opgenomen op pagina 65 van dit jaarverslag. In 2017 heeft het Oogfonds het jaar afgesloten met een negatief resultaat van € 401.844. Dit is ruim € 84.000 positiever dan begroot. De inkomsten zijn bijna € 8.000 lager dan begroot en de uitgaven zijn bijna € 11.000 lager dan begroot. Het grootste verschil wordt veroorzaakt door een hoger saldo financiële baten en lasten van ruim € 65.000. De positieve koersresultaten over 2017 die niet waren begroot, liggen hier vooral aan ten grondslag.

Zowel bij de inkomsten als bij de uitgaven zijn er verschuivingen opgetreden gedurende het verslagjaar. Deze worden hieronder toegelicht.

BATEN

De inkomsten in 2017 in de staat van baten en lasten zijn ruim € 8.000 hoger dan begroot en ruim € 18.000 lager dan in 2016.

De herkomst van de inkomsten wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Geworven Baten	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Particuliere donaties en giften	497.317	459.735	509.514
Donaties nieuwe particuliere donateurs	20.186	80.000	0
Nalatenschappen	139.826	350.000	534.106
Overige baten particulieren	36.616	12.500	6.543
Giften bedrijven	9.069	11.000	6.704
Giften bedrijven voor eigen projecten	99.749	116.000	21.054
Opbrengsten uit de VriendenLoterij	474.169	320.000	308.977
Giften door organisaties zonder winstoogmerk	23.977	25.000	30.635
Giften door organisaties voor eigen projecten	101.113	20.000	2.613
Totaal inkomsten	1.402.022	1.394.235	1.420.145

De giften van de bestaande donateurs zijn hoger dan begroot en compenseren daardoor gedeeltelijk de lagere bijdragen van nieuwe donateurs. De inkomsten uit nalatenschappen waren gedurende het jaar laag en zijn pas eind december enigszins bijgetrokken. De overige inkomsten particulieren betreffen de bijdragen voor het Oogcongres en diverse acties. Vooral deze laatste zijn in 2017 sterk toegenomen.

De giften van bedrijven voor eigen projecten betreffen bijdragen voor acties zoals Blind voor 1 dag en de Dam tot Damloop, het Oogcongres en andere activiteiten.

De opbrengst uit de lotenverkoop van de VriendenLoterij is in 2017 opnieuw toegenomen, door de acties die hierop zijn gevoerd. Daarnaast is er in 2017 een extra bijdrage van de VriendenLoterij ontvangen voor deelname aan de ziekenhuisserie CMC.

Doordat in 2017 meerdere organisaties hebben bijgedragen aan de RAAK-stimuleringsprijs en de tentoonstelling MIJN geZICHT, zijn deze inkomsten in 2017 gestegen. Daarnaast heeft het Vriendenfonds van de VriendenLoterij een bijdrage geleverd om een wens van een jonge blinde vlogger mogelijk te maken.

LASTEN

Toegekende subsidies

Bij de toekenning van subsidies aan projecten van derden kijken we of het betreffende project past binnen de doelstellingen van het Oogfonds. Daarnaast beoordelen we de kwaliteit van het project en de wijze waarop de aanvragende organisatie hierin sturend optreedt. Het Oogfonds begroot de toekenning van subsidies over de verschillende doelstellingen, maar is daarbij afhankelijk van de projectaanvragen. Hierdoor treedt vaak een verschuiving op in de verdeling van de toekenningen over de verschillende gebieden.

In 2017 is de verdeling van subsidies aan derden over de verschillende doelstellingen als volgt:

Subsidies aan derden naar doelstelling	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Toegankelijkheid	140.392	95.000	88.915
Wetenschappelijk onderzoek	235.447	275.000	591.035
Voorlichting en bewustwording	95.050	105.000	71.837
Totaal subsidietoekenningen	470.889	475.000	751.787

In 2017 zijn in totaal iets minder subsidies toegekend dan begroot. Omdat verschillende andere fondsen zijn aangehaakt bij de RAAK stimuleringsprijs konden de subsidietoekenningen binnen dit project worden verhoogd. Hierdoor zijn de subsidietoekenningen aan toegankelijkheid hoger dan begroot.

Een toekenning van € 50.000 voor een wetenschappelijk onderzoek, dat grotendeels door subsidies zou worden betaald, is niet door gegaan. De reden hiervan is, dat het project niet door de laatste ronde van de externe beoordelingscommissie is gekomen. Vanwege de sterk achterblijvende inkomsten uit nalatenschappen is ervoor gekozen om dit bedrag niet alsnog aan een ander onderzoek toe te kennen. Daarnaast is er een geormerkte gift voor een wetenschappelijk onderzoek ontvangen van € 10.000. De reeds toegekende subsidie is daarom met dit bedrag verhoogd.

De toegekende subsidies voor voorlichting en bewustwording zijn iets lager dan begroot.

Voor een toelichting op de toegekende subsidies zie pagina 16 en volgende.

Eigen projecten

Het Oogfonds is sinds een aantal jaren actief in het opzetten van eigen projecten om zo een betere invulling te kunnen geven aan onze strategische thema's. In 2017 is een aantal projecten, dat eerder is gestart, verder uitgewerkt. Daarnaast zijn er nieuwe projecten gestart, zoals de voorlichtende tentoonstelling MIJN geZICHT die vooral in ziekenhuizen wordt geplaatst.

In 2017 zijn de volgende projecten door het Oogfonds zelf uitgevoerd (waar mogelijk zijn de bedragen van 2016 per project weergegeven):

Eigen projecten naar doelstelling	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
<i>Toegankelijkheid</i>		116.600	
Projectkosten RAAK stimuleringsprijs	3.379		8.338
Acties (waaronder Blind voor 1 dag)	65.686		2.449
Bijdragen toegankelijkheid via Vriendenfonds	1.559		
<i>Wetenschappelijk onderzoek</i>	0	0	-3.808
<i>Voorlichting en preventie</i>		302.500	
Voorlichting op beurzen	18.305		28.536
Voorlichtingsfolders, oogtest en website	51.424		42.584
Oogcongres inhoudelijk programma	35.566		53.717
Roadshow voorlichting in ziekenhuizen	12.581		20.969
MIJNgeZICHT voorlichting in ziekenhuizen	74.607		0
Voorlichting myopie en gezonde ogen	8.518		63.167
Voorlichting via ooglevensloop	30.633		0
Bright sight day	257		22.950
CMC aflevering over netvliesloslating	150.000		0
Voorlichting via campagnes	13.915	68.000	13.924
Totaal eigen projecten	466.432	487.100	252.826

Wervingskosten

Het Oogfonds besteedt veel aandacht aan voorlichting door mensen bewust te maken van alarmsignalen en risico's en hen te wijzen op mogelijkheden ter voorkoming van slechtziendheid. Veel activiteiten hebben een gemengd karakter en zijn zowel voorlichtend als fondsenwervend. De toerekening van deze gemengde kosten aan fondsenwerving en voorlichting hangt samen met de tijdsbesteding van de personeelsleden aan beide gebieden. De directe kosten voor de werving van baten uit eigen fondsenwerving bestaan uit ruim een derde van deze gemengde kosten.

Daarnaast zijn er kosten specifiek voor de werving van nieuwe deelnemers aan de VriendenLoterij die meespelen ten gunste van het Oogfonds. Van elk van de meespelende loten gaat 50% van de lotprijs naar het Oogfonds.

Wervingskosten	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Kosten eigen fondsenwerving	101.753	107.485	76.546
Kosten lotenverkoop VriendenLoterij	49.500	49.500	47.977
	151.253	156.985	124.523

De kosten voor eigen fondsenwerving zijn iets lager dan begroot. Aan werving van nieuwe deelnemers aan de VriendenLoterij die voor het Oogfonds meespelen, is evenveel besteed als begroot en dit is vergelijkbaar met de uitgaven in 2016.

Het percentage kosten werving ten opzichte van de som van de geworven baten bedraagt 18% in 2017. Het Oogfonds stuurt op een maximumpercentage van 20%. In jaren van sterk tegenvallende inkomsten kan dit percentage hoger uitkomen. Ook kan het noodzakelijk zijn grotere fondsenwervende acties te ondernemen om sterke terugval in het aantal donaties tegen te gaan en door nieuwe donateurs te werven. Dergelijke acties zullen de verhouding tussen de wervingskosten en de som van de geworven baten in het jaar van de actie negatief beïnvloeden. Bij de opzet van dergelijke acties wordt voor de genoemde verhouding ook gekeken naar het gemiddeld over 3 jaren en wordt er naar gestreefd om het gemiddelde percentage maximaal 25% te laten zijn.

Kosten eigen organisatie

De kosten van de eigen organisatie betreffen de personeelskosten, de kosten voor huisvesting en de algemene kosten.

In 2017 waren de kosten eigen organisatie als volgt verdeeld, vergeleken met de begroting 2017 en de werkelijke kosten in 2016:

Kosten eigen organisatie	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Salariskosten	418.947	450.000	434.141
Overige personele kosten	49.583	31.300	43.031
Huisvestingskosten	54.646	60.000	43.222
Algemene kosten	95.257	105.650	165.858
Afschrijvingen	3.586	4.000	3.423
	622.019	650.950	689.674

De kosten eigen organisatie zijn in 2017 bijna € 29.000 lager dan begroot en bijna € 68.000 lager dan in 2016. De belangrijkste oorzaak hiervan is, dat eind 2017 minder personeel in dienst was dan begroot en dan in 2016. De vacature die vlak voor de zomer is ontstaan, is tijdelijk ingevuld door inhuur van externen. Hierdoor zijn de personele kosten in 2017 hoger dan begroot. Dit verschil kon worden opgevangen door de lagere salariskosten. In januari 2018 is een nieuwe medewerker gestart.

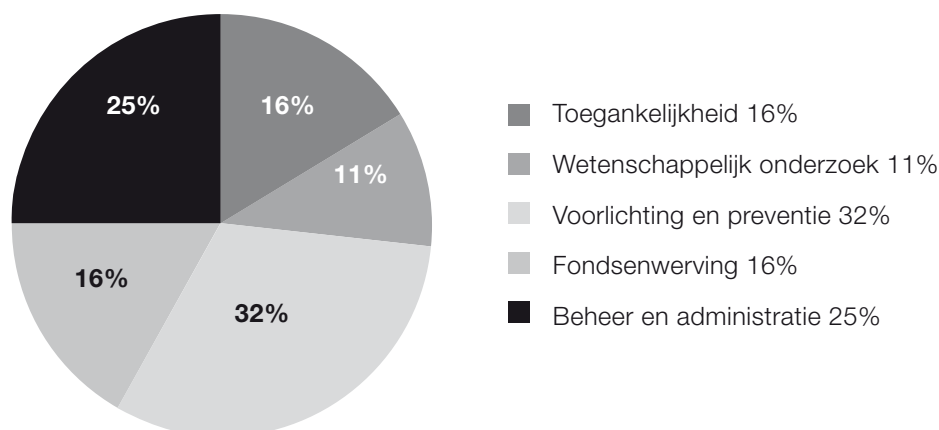
Daarnaast zijn er vooral verschillen in de algemene kosten. In 2017 zijn er weinig advieskosten of andere extra kosten geweest, waardoor er minder is uitgegeven dan begroot. In 2016 waren er zowel voor automatisering als advisering extra hoge kosten in verband met de selectie van en overgang naar een nieuwe database. In 2017 zijn die eenmalige kosten vervallen. De huisvestingskosten in 2016 zijn lager dan in 2017, omdat er in dat jaar een huurkorting is verkregen bij de verlenging van het huurcontract.

Voor een gedetailleerd overzicht van de kosten eigen organisatie en de toelichting hierop, verwijzen we naar de volledige jaarrekening 2017 van het Oogfonds. Deze is te downloaden via onze website www.oogfonds.nl of op te vragen op ons kantoor.

Toerekening kosten eigen organisatie

De kosten van de eigen organisatie worden toegerekend aan de doelstellingen en aan fondsenwerving. De toerekening gebeurt op basis van de geschatte tijdsbesteding van de medewerkers aan de diverse gebieden. Op basis van de totale tijdsbesteding per gebied wordt een verdeelsleutel opgesteld voor de toerekening van de 'kosten eigen organisatie' aan de doelstellingen en fondsenwerving. Een gedeelte wordt niet toegerekend en vormt de post 'kosten beheer en administratie'.

In 2017 is de toerekening iets aangepast in verband met wijzigingen in de werkzaamheden van het personeel en vindt als volgt plaats:

Voor de exacte verdeling in cijfers zie de Toelichting lastenverdeling, model C op pagina 66.

Verhoudingen tussen de soorten lasten

De verhouding tussen de uitgaven 'besteed aan doelstelling', 'wervingskosten' en 'kosten beheer en administratie' in 2017 is zichtbaar in onderstaande tabel.

Totaal lasten	Werkelijk 2017		Begroting 2017	
Besteed aan doelstellingen	1.485.441	78,6%	1.478.877	77,8%
Wervingskosten	252.089	13,3%	262.511	13,8%
Kosten beheer en administratie	153.044	8,1%	160.162	8,4%
	1.890.573	100,0%	1.901.550	100,0%

Het Oogfonds streeft naar een effectieve en verantwoorde besteding van middelen aan haar doelstellingen.

Voor de besteding aan de doelstelling streeft het Oogfonds naar 78%, waarbij het minimum ligt op een besteding van 65% per jaar.

Voor de kosten werving streeft het Oogfonds naar een percentage rond de 15%. Het maximum over 3 jaren wordt gesteld op 25%. Zoals hierboven is toegelicht zal dit niet vaak voorkomen.

Om op een efficiënte manier te kunnen werken is een goede bureau-organisatie noodzakelijk.

De directeur-bestuurder stelt in principe 10% als maximale norm voor de kosten van beheer en administratie. Naast dit percentage wordt ook gekeken naar de absolute kosten van beheer en administratie in verhouding tot de activiteiten van de stichting.

In een tabel:	streven	minimum	maximum
Besteed aan doelstellingen	78,0%	65,0%	geen
Wervingskosten	15,0%	geen	25,0%
Kosten beheer en administratie	7,0%	geen	10,0%

Financiële baten en lasten

De verdeling van inkomsten en uitgaven van de bankrekeningen en beleggingen is in 2017 als volgt:

Financiële baten en lasten	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Dividenden en rente obligaties en bankrekeningen	42.689	61.000	64.237
Koersresultaten	78.690	0	43.591
<i>Financiële baten</i>	<i>121.378</i>	<i>61.000</i>	<i>107.829</i>
Kosten effectenbeheer	21.777	25.000	22.322
Rente en kosten bankrekeningen	12.894	15.000	12.247
<i>Financiële lasten</i>	<i>34.671</i>	<i>40.000</i>	<i>34.569</i>
Saldo financiële baten en lasten	86.708	21.000	73.260

De directe inkomsten zijn met name door de sterk gedaalde rentepercentages lager dan begroot. Dit wordt gecompenseerd door de positieve koersresultaten over 2017. De uitgaven zijn iets lager dan begroot en in lijn met 2016.

VERMOGEN

Uitleg van de balans

De balans is opgenomen op pagina 64 van dit jaarverslag.

De balans is een momentopname van de vermogenspositie van het Oogfonds.

Aan de linkerzijde (activa) staan alle bezittingen, zoals computers, beleggingen, vorderingen en geld. Een gedeelte hiervan is niet direct beschikbaar om uit te geven. De vaste activa zijn investeringen waarin geld voor langere tijd wordt vastgezet. De vorderingen zijn binnen een jaar weer als geld beschikbaar.

Aan de rechterzijde (passiva) staat hoe de bezittingen zijn gefinancierd: met eigen middelen of door schulden aan derden.

Het vermogen van het Oogfonds wordt gevormd door haar bezittingen (activa) minus haar schulden (passiva). Per saldo is het vermogen van het Oogfonds door het negatieve resultaat in 2017 gedaald van ruim € 2.925.000 tot ruim € 2.523.000. Een groot deel hiervan is bestemd voor de uitvoering van projecten.

ACTIVA

De verdeling van de activa, oplopend naar directe beschikbaarheid per einde van het jaar is als volgt:

Balans	31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa	8.891	9.269
Financiële vaste activa	2.753.680	3.252.805
Vorderingen	378.790	282.409
Liquide middelen	275.813	328.435
	3.417.174	3.872.919

Vaste activa

Materiële vaste activa

In 2017 is er geïnvesteerd in een nieuw telefoonsysteem. Door de afschrijving op de computers is de totale waarde van de activa in 2017 gedaald.

Financiële vaste activa

Het Oogfonds heeft een volledig duurzame beleggingsportefeuille. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsstatuut dat als richtlijn voor de vermogensbeheerder geldt. Een toelichting hierop vindt u op pagina 62.

De beleggingen zijn op de balans opgenomen tegen beurswaarde. De vermogensbeheerrekening die aan de beleggingsportefeuille is gekoppeld, wordt ook verantwoord onder de beleggingen. Voor de bestedingen aan de doelstelling is in 2017 vermogen onttrokken aan de beleggingen. Hierdoor is de waarde van de beleggingsportefeuille in 2017 gedaald.

Vorderingen

De vorderingen op de balansdatum zijn als volgt onderverdeeld:

Vorderingen	31-12-2017	31-12-2016
Te ontvangen rente	10.555	13.525
Terug te vragen dividendbelasting	650	428
Te ontvangen nalatenschappen	83.225	754
Toegezegde projectbijdragen derden	17.500	0
Bijdragen VriendenLoterij voorgaand jaar	229.387	230.832
Overige vorderingen	16.089	5.772
Vooruitbetaalde bedragen	21.383	31.099
	378.790	282.409

Door de lagere rentepercentages bij de spaarrekeningen en de aangekochte obligaties is het aan rente te ontvangen bedrag eind 2017 lager dan een jaar eerder.

Eind 2017 was van twee lopende nalatenschappen een betrouwbare schatting te maken van het te ontvangen bedrag. Dit is gedeeltelijk begin januari 2018 daadwerkelijk ontvangen. Eind 2016 was dat niet aan de orde. Daarnaast is er eind 2017 een aantal toezeggingen voor bijdragen aan projecten van het Oogfonds gedaan, die pas begin 2018 zijn ontvangen.

De vaste bijdrage van de VriendenLoterij over de opbrengst van 2017 en de opbrengst uit lotenverkoop in het vierde kwartaal, zijn opgenomen als vordering. Deze bedragen worden in het eerste kwartaal van 2018 ontvangen.

De overige vorderingen betreffen acties in 2017 door enkele bedrijven en fondsen die in 2018 aan ons zijn overgemaakt.

De vooruitbetaalde bedragen zijn iets lager dan in 2016. De voornaamste reden hiervan is dat de verzuimverzekering niet meer voor het hele jaar ineens is gefactureerd, maar alleen voor het eerste kwartaal.

Liquide middelen

Het totaalbedrag aan liquide middelen is door de uitgaven aan de doelstelling en het negatieve resultaat in 2017 opnieuw gedaald.

PASSIVA

De verdeling van de passiva per 31 december is als volgt:

Balans passiva	31-12-2017	31-12-2016
Continuïteitsreserve	900.000	900.000
Bestemmingsreserves	1.155.460	1.560.464
Overige reserves	28.259	30.843
Bestemmingsfondsen	439.480	433.736
Toegezegde subsidies (langlopend)	120.000	180.000
Toegezegde subsidies (kortlopend)	677.460	647.401
Overige kortlopende schulden	96.515	120.475
	3.417.174	3.872.919

Langlopende schulden

Dit betreft het langlopende deel van een grote, meerjarige subsidie die niet in het komende jaar, maar in de jaren daarna zal worden uitbetaald.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden per einde van het verslagjaar betreffen vooral de al toegezegde subsidies die nog niet zijn uitbetaald, omdat de projecten nog niet zijn afgerond. De meeste projecten voor wetenschappelijk onderzoek hebben een looptijd van meerdere jaren, waarbij het laatste gedeelte van het subsidiebedrag pas wordt uitbetaald na ontvangst van de eindverantwoording. Daarnaast duurt het soms enige tijd voor een projectfinanciering volledig rond is en de subsidie ook daadwerkelijk is aanvaard door de betreffende organisatie. Pas daarna wordt de eerste betaling gedaan. Daardoor staat er altijd een aanmerkelijk bedrag van deze subsidies als te betalen op de eindbalans.

Het bedrag aan te betalen subsidies is eind 2017 iets hoger dan eind 2016.

Overige schulden	31-12-2017	31-12-2016
Belastingen/premies en netto lonen	23.312	25.411
Opgebouwd vakantiegeld	13.140	14.521
Omzetbelasting (verlegd)	892	0
Crediteuren	33.308	52.349
Vooruit ontvangen bedragen	1.000	0
Te betalen bedragen	24.863	28.194
	96.515	120.475

Naast de toegezegde subsidies, zijn er kortlopende schulden aan leveranciers die betaald moeten worden en bedragen die betrekking hebben op 2017, maar pas in 2018 worden betaald. Eind 2017 was het bedrag dat aan leveranciers betaald moest worden lager dan het jaar daarvoor. Doordat er eind 2017 minder personeel in dienst was dan een jaar eerder, waren ook de te betalen loonheffing en het opgebouwde vakantiegeld lager dan eind 2016.

Reserves en fondsen

De continuïteitsreserve van het Oogfonds is bedoeld om de vaste kosten van de organisatie te kunnen betalen in de situatie dat alle inkomsten zouden wegvallen. Om in dat geval voldoende tijd te hebben voor een noodplan of een eventuele afbouw van de organisatie, is deze reserve vastgelegd. Deze reserve is in 2017 niet verhoogd en voldoet aan het maximum van 1,5 keer de jaarlijkse kosten. Dit maximum is door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) vastgesteld.

Naast de directe uitgaven en toezeggingen aan subsidies heeft het Oogfonds een aantal doelen dat zij in de komende jaren wil realiseren. Om deze voor de komende jaren te kunnen financieren, zijn bestemmingsreserves gevormd. Dit betreft, net als de continuïteitsreserve, vermogen dat nodig is (of kan zijn) in de komende jaren en dat daarom op dit moment niet vrij beschikbaar is.

De projecten waarvoor bestemmingsreserves worden gevormd, hebben vaak een looptijd van meerdere jaren. Eind van het jaar worden de in het boekjaar bestede bedragen op de bestemmingsreserves in mindering gebracht. Dan wordt ook beoordeeld of de bestemmingsreserve nog voldoende is om het project verder te financieren. Zo nodig worden nieuwe bestemmingsreserves gevormd vanuit het jaarplan en de begroting voor het nieuwe jaar.

Wijzigingen aan de bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering

In 2017 is er geïnvesteerd in een nieuwe telefooncentrale. Dit bedrag is onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Ooglijn

De Ooglijn, die organisatorisch deel uitmaakt van de Oogvereniging, is voor veel mensen met een oogaandoening en hun naasten van groot belang als informatieverstrekker. Het Oogfonds wil de komende jaren de exploitatie van de Ooglijn veiligstellen. In 2017 is van deze reserve € 81.000 besteed. In de komende jaren zal het restant besteed worden.

Bestemmingsreserve voorlichting ziekenhuizen

Het Oogfonds wil informatie over oogaandoeningen, risicofactoren en alarmsignalen meer onder de aandacht brengen van patiënten en hun naasten en de bekendheid van het Oogfonds vergroten. In 2017 is het Opblaasbare Oog in diverse ziekenhuizen geplaatst. Daarnaast is in het najaar van 2017 de fototentoonstelling MIJN geZICHT voor het eerst in een ziekenhuis geplaatst.

In 2017 is van deze reserve € 87.189 besteed. In de komende jaren worden deze projecten voortgezet met aanvullende activiteiten en wordt het restant van de reserve besteed.

Bestemmingsreserve wetenschappelijk onderzoek

Het Oogfonds heeft in 2014 een bestemmingsreserve gevormd voor wetenschappelijk onderzoek. Door tegenvallende inkomsten uit nalatenschappen in 2017, is een subsidie voor een wetenschappelijk onderzoek dat uiteindelijk niet doorging, niet aan een ander project toegekend. Hierdoor zijn er in 2017 geen extra subsidies toegekend aan wetenschappelijk onderzoek. Het restant van deze bestemmingsreserve zal in de komende jaren worden besteed.

Bestemmingsreserve preventie myopie

Myopie op jonge leeftijd kan leiden tot oogaandoeningen op latere leeftijd. Het aantal bijziende kinderen in Europa stijgt de laatste jaren enorm. In 2015 is een bestemmingsreserve gevormd voor een preventieprogramma dat de komende jaren wordt uitgevoerd. Dit programma bestaat onder meer uit publieksvoorlichting en wetenschappelijk onderzoek. In 2017 is van deze reserve € 8.518 besteed aan voorlichting. In de komende jaren zet het Oogfonds de voorlichting over myopie voort en wordt het restant van de reserve besteed.

Bestemmingsreserve ZieZo-beurs

Het positieve saldo dat in het verleden is ontstaan bij de organisatie van de ZieZo-beurs is opgenomen in een bestemmingsreserve ZieZo-beurs. In 2017 is een deel van deze reserve ingezet voor het toegankelijk maken van de ZieZo-beurs. Het resterende bedrag van € 10.470 blijft beschikbaar voor volgende ZieZo-beurzen.

Bestemmingsreserve voorlichtingsprojecten

Vanuit de bestemmingsreserve voorlichtingscampagne is in 2017 een aantal voorlichtingscampagnes gefinancierd voor in totaal € 30.633. Het saldo van deze reserve zal in de komende jaren worden ingezet voor de voorlichtingsprojecten Gezonde ogen en de Ooglevensloop.

Bestemmingsreserve bewustwording

Voor veel mensen is de impact van blindheid en slechthooftheid niet voor te stellen. Daarom organiseert en financiert het Oogfonds projecten die mensen bewust maken van de gevolgen, zodat zij alert zijn op risicofactoren en alarmsignalen en actie ondernemen indien nodig. In 2017 is gestart met diverse acties, waaronder het project Blind voor 1 dag. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt eind 2017 € 84.314. Dit bedrag wordt in de komende jaren besteed aan nieuwe en vervolgacties.

Bestemmingsreserve koersresultaten

De ongerealiseerde koerswinsten in 2017 zijn toegevoegd aan de reserve, omdat deze geen werkelijke inkomsten vertegenwoordigen. Een gedeelte van de koersresultaten over 2017 is toegevoegd aan het Hoekstra-Quak fonds. Deze toerekening gebeurt naar rato van het aandeel van het vermogen van het Hoekstra-Quak fonds ten opzichte van het totale belegde vermogen op het moment dat beide beleggingsportefeuilles zijn samengevoegd. Het aandeel Hoekstra-Quak fonds was destijds 7,3%.

Een deel van de bestemmingsreserve koersresultaten valt per jaar vrij om besteed te worden aan de doelstelling. In 2017 wordt hiervoor 25% van de waarde van de reserve per 1 januari 2017 onttrokken aan de bestemmingsreserve koersresultaten en beschikbaar gesteld voor uitgaven in komende jaren.

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen die het Oogfonds heeft, betreffen een gedeelte van het vermogen waarvan de besteding door derden vooraf is vastgelegd.

Het Hoekstra-Quak fonds betreft het vermogen dat door de stichting Hoekstra Quak aan het Oogfonds is overgedragen. Het Oogfonds heeft de verplichting de opbrengsten uit dit vermogen volgens de doelstelling van de stichting Hoekstra Quak te besteden ten behoeve van blinden en slechtzienenden in Nederland. Het doel van de Hoekstra Quak stichting was onder andere het bevorderen van het onderwijs aan blinden en slechtzienenden en van de oogheelkunde.

De opbrengsten uit het Hoekstra-Quak fonds over 2016, te weten € 3.182, zijn in 2017 besteed aan het nieuwe MuZIEum. In 2017 waren de opbrengsten uit het Hoekstra-Quak fonds € 2.914. Hiervoor wordt in 2018 een besteding gezocht.

Het bestemmingsfonds nalatenschappen betreft de verkrijging uit nalatenschappen, waarbij de erflaters hebben bepaald dat het erfdeel van het Oogfonds voor langere tijd moet worden vastgezet of moet worden toegevoegd aan het eigen vermogen. De opbrengsten mogen jaarlijks worden besteed aan de doelstellingen van het Oogfonds.

BELEGGINGSBELEID

Het Oogfonds houdt haar beleggingen om inkomsten te genereren (couponrente en dividenden) en hiermee een deel van de kosten eigen organisatie te dekken. Het Oogfonds heeft een volledig duurzame beleggingsportefeuille.

Duurzaamheid

Sinds 2008 heeft het Oogfonds vastgelegd dat alleen mag worden belegd in bedrijven die hun verantwoordelijkheid nemen op het gebied van economische, sociale en omgevingsduurzaamheid. Omdat roken een negatieve invloed kan hebben op het gezichtsvermogen, is de tabakssector uitgesloten. De tabaksindustrie is volledig uitgesloten en de verkoop van tabaksproducten is toegestaan als dit minder dan 5% van de omzet van een concern uitmaakt. Voor de overige sectoren is steeds gekozen voor bedrijven en fondsen die het beste presteren op het gebied van duurzaamheid. Een overzicht van deze bedrijven en fondsen is op aanvraag verkrijgbaar. In 2015 is het beleggingsstatuut voor het laatst bijgesteld in verband met de opname van een obligatiefonds.

ABNAMRO MeesPierson, dat over jarenlange ervaring beschikt op het gebied van duurzaam beleggen, beheert de duurzame portefeuille. Ieder kwartaal rapporteert de vermogensbeheerder van ABNAMRO MeesPierson over de resultaten en het beheer van de beleggingen.

Deze rapportages worden een à twee keer per jaar met de bank besproken. Zo nodig vindt er bijstelling van de afspraken over het beheer van de beleggingen plaats.

De specificatie van de beleggingsresultaten in het boekjaar staan vermeld in de toelichting op de lasten onder het kopje 'Financiële baten en lasten'.

Begroting 2018

De begroting 2018 is door de bestuurder/directeur op 23 november 2017 vastgesteld in aansluiting op het jaarplan 2018. De Raad van Toezicht heeft de begroting goedgekeurd op 30 november 2017.

Het totale resultaat in de begroting 2018 is ruim € 447.000 negatief. Gedeeltelijk omdat er opnieuw wordt ingezet op het vervolgen en uitbreiden van eigen projecten die in de voorgaande jaren zijn opgezet. Het negatieve resultaat voor 2018 wordt gefinancierd uit een aantal bestemmingsreserves.

Bedragen x 1.000 euro

	Begroting 2018	Begroting 2017
Baten van particulieren	999	902
Baten van bedrijven	105	127
Baten van loterijorganisaties	325	320
Baten van andere organisaties	80	45
Totaal inkomsten	1.509	1.394
Besteed aan doelstellingen:		
• Toegankelijkheid en belangenbehartiging	339	318
• Wetenschappelijk onderzoek	352	349
• Voorlichting en bewustwording	803	812
Totaal besteed aan doelstellingen	1.494	1.479
Wervingskosten	304	262
Kosten beheer en administratie	166	160
Totaal uitgaven	1.964	1.901
Saldo voor financiële baten en lasten	- 455	- 507
Saldo financiële baten en lasten	8	21
Resultaat	- 447	- 486

Toelichting bij de begroting 2018

De inkomsten eigen fondsenwerving in de begroting voor 2018 zijn gebaseerd op het jaarplan Fondsenwerving particulieren, de plannen voor zakelijke fondsenwerving en de geplande acties rondom eigen projecten en de bijdragen van andere organisaties aan de RAAK-stimuleringsprijs en andere projecten. Door gerichte acties verwachten wij dat de inkomsten uit loterijorganisaties zullen toenemen.

Bij de directe uitgaven aan de doelstellingen, zijn subsidies aan derden en eigen projecten begroot. Per doelstelling is een inschatting gemaakt van de toe te kennen projectsubsidies aan derden en de uitgaven aan eigen projecten. De eigen projecten betreffen vooral voortzettingen van eerder opgestarte projecten. Met name op het gebied van toegankelijkheid en voorlichting worden steeds meer eigen projecten uitgevoerd.

De uitvoeringskosten eigen organisatie zijn in 2018 iets hoger dan de begroting van 2017. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere personeelskosten en extra kosten in verband met de wijzigingen in privacywetgeving.

Bij de inkomsten uit beleggingen zijn geen inkomsten uit koersresultaten opgenomen. Door lagere renteopbrengsten is het saldo van de financiële baten en lasten lager dan in de begroting 2017.

VERKORTE JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(Na voorstel verwerking resultaatbestemming)

AKTIVA		31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa			
1	Voor de bedrijfsvoering	8.891	9.269
Financiële vaste activa			
2	Beleggingsportefeuille incl. beheerrekening	<u>2.753.680</u>	<u>3.252.805</u>
		2.753.680	3.252.805
Vorderingen en overlopende activa			
3	Lopende intrest op effecten/banken	10.555	13.525
4	Overige vorderingen	<u>368.235</u>	<u>268.884</u>
		378.790	282.409
5	Liquide middelen	275.813	328.435
Totaal Activa		<u>3.417.174</u>	<u>3.872.919</u>
PASSIVA			
Reserves en Fondsen			
Reserves			
6	continuïteitsreserve	900.000	900.000
7	bestemmingsreserves	1.155.460	1.560.464
8	overige reserves	<u>28.259</u>	<u>30.843</u>
		2.083.719	2.491.307
Fondsen			
9	bestemmingsfonds Hoekstra-Quak	231.155	225.411
10	bestemmingsfonds nalatenschappen	<u>208.325</u>	<u>208.325</u>
		439.480	433.736
		2.523.199	2.925.043
Langlopende schulden			
11	Toegezegde langlopende subsidies	120.000	180.000
Kortlopende schulden			
12	Toegezegde subsidies	677.460	647.401
13	Overige schulden	<u>96.515</u>	<u>120.475</u>
		773.975	767.876
Totaal Passiva		<u>3.417.174</u>	<u>3.872.919</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Baten			
14 - Baten van particulieren	693.945	902.235	1.050.163
15 - Baten van bedrijven	108.818	127.000	27.758
16 - Baten van loterijorganisaties	474.169	320.000	308.977
17 - Baten van andere organisaties zonder winststreven	125.090	45.000	33.248
Som van de baten	1.402.022	1.394.235	1.420.145
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
18 - Toegankelijkheid	312.300	317.594	212.001
19 - Wetenschappelijk onderzoek	306.076	348.915	665.538
20 - Voorlichting en preventie	867.065	812.369	671.441
	1.485.441	1.478.877	1.548.981
21 Wervingskosten	252.089	262.511	236.326
22 Kosten beheer en administratie	153.044	160.162	142.566
Som der lasten	1.890.574	1.901.550	1.927.873
Saldo voor financiële baten en lasten	-488.552	-507.315	-507.727
23 Saldo financiële baten en lasten	86.708	21.000	73.260
Saldo van baten en lasten	-401.844	-486.315	-434.468

Bestemming saldo 2017

Toevoeging/onttrekking aan:	<i>totaal</i>	<i>onttrekking</i>	<i>toevoeging</i>
<i>toelichting zie pagina 11 en volgende</i>	<i>-401.844</i>	<i>-432.233</i>	<i>30.389</i>

continuïteitsreserve		
Bestemmingsreserves:		
bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering	-3.208	0
bestemmingsreserve Ooglijn	-81.000	0
bestemmingsreserve voorlichting Ziekenhuizen	-87.189	0
bestemmingsreserve wetenschappelijk onderzoek	0	0
bestemmingsreserve preventie myopie	-8.518	0
bestemmingsreserve Ziezobeurs	-2.473	0
bestemmingsreserve Voorlichtingsprojecten	-30.633	0
bestemmingsreserve bewustwording	-65.686	0
bestemmingsreserve koersresultaten	-150.941	24.645
naar bestemmingsfondsen		5.744
Overige reserves	-2.585	

TOELICHTING LASTENVERDELING

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

Bestemming	Doelstelling		Wervingskosten	Beheer en administratie	begroot	
	toegankelijkheid	wetenschappelijk onderzoek			Totaal 2017	2016
<i>lasten</i>						
Subsidies en eigen projecten	211.017	235.447			937.321	1.004.612
Directe kosten			151.253		331.233	233.586
Personeelskosten	76.291	53.201	75.954	115.279	468.530	481.300
Huisvestingskosten	8.898	6.205	8.859	13.445	54.646	60.000
Algemene kosten	15.511	10.816	15.442	23.437	95.257	105.650
Afschrijvingen	584	407	581	882	3.586	4.000
toegerekende uitvoeringskosten	101.283	70.630	100.836	153.044	622.019	650.950
totaal	312.300	306.076	252.089	153.044	1.890.574	1.901.550

Toelichting:

Voor de toerekening van de kosten wordt onderscheid gemaakt tussen de kosten die direct kunnen worden toegerekend en de indirecte kosten.

De toegekende subsidies vallen vrijwel altijd onder een specifieke doelstelling en worden daaraan toegerekend.

Naast de subsidies zijn er eigen projecten op het gebied van de diverse doelstellingen. Deze directe kosten vallen onder de betreffende doelstelling.

De indirecte kosten kunnen niet direct aan een bestemming worden toegerekend. Dit zijn de kosten eigen organisatie, zoals personeel, huisvesting en algemene kosten. De basis voor de toerekening van deze kosten is de ingeschatte tijdsbesteding van de personeelsleden over de verschillende bestemmingen. Volgens deze verhoudingen worden overige uitvoeringskosten toegerekend. In 2017 is de toerekening conform de begroting 2017 toegepast.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Oogfonds Nederland

Bijgesloten samengevatte jaarrekening bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2017 en de samengevatte staat van baten en lasten zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Stichting Oogfonds Nederland per 31 december 2017. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 11 juni 2018.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van de Stichting Oogfonds Nederland.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2017 van de Stichting Oogfonds Nederland.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel betreffende het samengevatte financieel overzicht

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van de *Stichting Oogfonds Nederland* per 31 december 2017 en in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2017 van Stichting Oogfonds Nederland.

Doorn, 11 juni 2018

Van Ree Accountants

w.g.

drs. A.H.J. Kraaij
Registeraccountant

BESCHERMVROUWE

H.K.H. Prinses Beatrix

COMITÉ VAN AANBEVELING

Jan Terlouw

Willeke van
Ammelrooij

Hans Wiegel

Frank Rijkaard

Rita Kok-Roukema

Herman Wijffels

Huub Oosterhuis

Kees van der Waaij

Olga Commandeur

Rabbijn Soetendorp

Dries van Agt

Jan van Zanen

COLOFON

Dit is een uitgave van het Oogfonds

Adres

Catharijnesingel 40
3511 GC Utrecht

Postadres

Postbus 2086
3500 GB Utrecht

Telefoon (030) 254 57 11
E-mail info@oogfonds.nl
Website www.oogfonds.nl

Kamer van Koophandel 40531501

IBAN NL21 INGB 0000 0039 10
BIC INGBNL2A

Het jaarverslag en de volledige jaarrekening kunt u downloaden op www.oogfonds.nl of op aanvraag toegestuurd krijgen.

